

Egy határozat használt petti sor, vagy annak helye egyszeri ígértáradal 15 krajczár; többesrét ígértáradal 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden ígértáradal után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalkunk számára hirdetőnyelket elfogad **Bécsben: Hanss-stein és Vogler Wallnischgasse Nr. 10, Mosse N. Scherzette Nr. 2. és Oppelik A. Wolzelle Nr. 22.**

4096-S
Ar-leszállítás!
Női divatkelmek
 és kész öltönyök
 melyen leszallított áron
Keller és Zsitvay
 női divatár-raktárunkban
 Budapest, szervitater, szerviták épületében.

Karácsonyi és újévi ajándékok.
A. WISSNYEI GYULA,
 Budapest, váczi-utca, 11. szám.
 ajánlja dús raktárát a legújabb szines selyem- és csipke cravattek-, csipke és áttört munkájú vászon készelő- és gal-lérok-, néhuk-, Chemisetek-, fátylek-, a legújabb formájú ponygola-főkötők- és minden más, női fehérnemű- és pipe-re-áruban.
Menyasszonyi, béli és estélyi ruhák
 a legújabb párisi modellek után, a legolcsóbb árak mellett.
Elegáns béli ruhák 25 ft-tól feljebb.
 Árak a legolcsóbbra szabottak.
 Vidéki megrendelések a legodosabban állítanak ki.

Martiny F. H. és Fia
 Budapest, IV., váczi-utca 17.
 ajánlják jól felszerelt saját készítményű rak-4102 tárukat.
Arjegyzékek kívánatra ingyen — bérmentve szállítanak.

Tisztelt vevőimhez!
 A karácsonyi ünnepek s az újév közeledtével bátorok-dom az e célra dúsán felszerelt
arany- s ékszer-raktáromat
 a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, különös gond-dal lévén arra, hogy az ajándéka szánt s nagy választék-ban levő tárgyak, különösen pedig **valódi svajeci nagy órarak-táromat**, melyért kezeség vállalattik, ugy szépségük mint jutányosságuknál fogva a várakozásnak megfeleljenek.
 Vidéki megrendeléseknél kiválóan a megrendelő akaratát tartom szem előtt s csakis a megrendelt tárgyakat küldöm el, s meg nem felelőket készséggel kicserélek.
Arjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik be!
 Kitűnő tisztelettel **Benedek Gábor.**
 Budapest-en, hatvani-utca (az újvilág-utczával szemben).

Sorsjegyek részletfizetésre.

Magyar sorsjegy	100 frtos 20 részlet 5 frtjával	decz.
Salzburgi sorsjegy	50 frtos 17 " 3 frtjával	15-én.
Bécsi sorsjegy	11 " 2 frtjával	jan.
Hitel-sorsjegy	24 " 5 frtjával	3-án.
Hitel-sorsjegy	20 " 10 frtjával	3-án.

Legközelebbi húzás
 Magyar sorsjegyre 3 frt. Bécsi sorsjegyre 3 frt. Hitelsorsjegyre 5 frt, együtt 10 frt 25 kr. sorsjegyekre, állampapírokra, részvényekre legjutányosabban banküzletében, **Lóry J.** hatvani-utca, az újvilág-utca áttellenében.

Kölcsönkönyvtár.
 Ezen intézet a legduabb választékát nyújtja a magyar-, német-, francia- és angol mulattató szép-irodalmi műveknek.
 Törökzik a Magyar tisztelt olvasó-közönséget az irodalom legújabb termékeivel folyvást megismertetni, a megbízások pontos eszközölését biztosítani.
 Az előfizetési feltételek ugy helyben mint vidékre a legjutányosabban szabottak.
 Könyvjegyzékek kívánatra szivesen küldetnek.
LAUFFER TIVADAR,
 könyvtárs.
 4105 Fehér hajó-utca 2. szám.

Figyelmeztetés sérvbajokban szenvedőknek!
 Legújabb találmányu ruganyos sérv-kötőkön Ausztria-Magyarországban után-észítés ellen es. k. legmagasabb szaba-alommal biztosítottak.
 Figyelmeztetjük ennek folytán a t. cz. közönséget, hogy ruganyos sérv-kötőink egyedül nálunk kaphatók, hogy azokon ércérögök nincsenek, a sérvnyíl-lásra egyenletes nyomást gyakorolnak, és éjjel nappal fájdalom nélkül viselhetők.
 Búroth tanár es udvari tanácsos ur Bécsben, több orvosi tekin-tély s nagy számu beteg sérvkötőinkről a legnagyobb elismeréssel nyil-lalkoztak.
 Ruganyos sérvkötőknek, köldök-sérvekben, anyaméh és vég-bélesében szenvedők számára készítettük.
 A ruganyos sérvkötő megrendelésénél kérjük tudatni, hogy az jobb, bal, vagy kettes-e, az utóbbiak a sérvnyílások egymástól távol-ságát, mindenesetre pedig a medence körzetének s a sérv nagyságának mértékét.
A ruganyos sérvkötők ára:
 Egy darabja 6 frt.
 Egy finomabb diszive darabja 7 frt.
 Kettes darabja 10-16 forintig.
 Köldök-sérveknek 10-15 forintig.
 Gyermekek részére 4/5-ig olcsóbb.
Schottla Ernő és Neoschil,
 Budapest, váczi-utca és Gizela-tér sarkán, Mocsosnyí-ház, a ruganyos sérvkötők feltalálói és egyedüli készítői.

Bécsi karácsonyi ajándék
 csak 4 frt 95 kr. o. é.
 A legújabb 90 darab játékeszer fiúk és leányoknak, bármely kor és bármely állásban, közöttük pompás, hirtas darabok, melyek feltűnést keltenek.
 — Mindenki oly gyorsan vásároljon, mint csak lehetséges, miután később érkező megrendelések nem lesznek oly p. ut-sán kivitelők.
 1 nagy opera-színház 1 dobozba csomagolva, alakokkal és disz-letekkel.
 1 sene-eszköz, jól hangolva, mely minden gyermek játsza-hat; hatóság darabok.
 1 teljes gyermek-teríték britan-nia-esziból.
 1 carton, az or-az-török harc-tért tartalmazva.
 1 carton, teljes könyvha-felsere-gést fém-ből, tartalmazva.
 1 várastrombia, igen eredeti.
 1 igen csinos kávéörli főkökkel.
 1 nápolyi dudu, főlleserűhet leg-gümbörel.
 12 gyönyörű briliáns karácson-fa-díszítmény.
 30 karácsonfa-gyertyatartó új készítmény.
 30 szines villanyos briliáns-gyer-tékcsaka viaszból.
 1 villanyos üvegló, belsejében állatár, mely ha a golyót föl-akasztjuk, u. r. k. és minden törk-ösze.
 Ezen összes 90, valójában kedves és minden gyermeket lebilin-cselő játékeszer csak 4 frt 95 kr., -ral több.
 Ezenkívül legnagyobb raktár Bécsben, mindennemű játé-keszerből, ugy mint: babák a legújabb divat szerint öltözötve, dbyok kr. 90, frt 1.50, 2, 3, 4, 5, egész 10 frt; öltözék nélküli babák hajjal s énekeltve, kiáltva, beszéde dbyok frt 1.50, 2, 3, 4, 5, egyvalton egész hadi felszerelések fiúknak, ugymint: 1 puská, 1 kard, 1 csákó, 1 dob, 1 tölteny-táska, 1 trombita stb. stb. készíten-tint frt 1.50, 2.50, 3.50, 4.50.
 Az eladás történi november 1-től egész deczamb. 28-ig a **Játék-raktárban, Bécs, Praterstrasse 16.**

Csak 4 frt 20 kr. o. é.
 egy egész iparcsarnok, a míg t. i. a készlet tart; állván a követ-kező jól munkált árakból, ugymint:
 1 pár igen szép china-eszűt asztali gyertyatartó üvegtármakkal.
 6 db. finom fém kávé- vagy vis-césze.
 1 lakaroz kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
 1 napsugár-szeb-, utca- vagy lépcsőlámpás, mely a légszeze-hoz hasonló világosságot ad.
 1 finom ezukorszelenze fából, árral ellátva.
 1 pompás petróleum-lámpa, min-den bázisú használatú.
 2 igen hatásos szobor vagy váza valódi angol majolika.
 3 igen finom tojás-pohárka c'i-na-eszűtől.
 12 db. nagyon használható kanál,
 melyek mindig fehérek ma-radnak.
 1 aranyezüzfazuta fényképalbum.
 1 fall gyújtó-eszköz, vadász-jele-netet ábrázolva.
 1 igen szép eszegetyű nickel-fém-ből.
 1 bevásárló kosárka bastból, him-zésel.
 1 garnitúra urak és hölgyeknek: mell- és készelő-gombok, és 3 illő gyűrű, mind talmi-arany.
 6 db. igen szép fénykép-keret.
 4 db. olajszin-nyomat kép arany kerettel, kétszékű vagy vi-lági genreképek.
 6 db. valódi Dr. Dupont-féle nő-vény-töltele-szappan.
 Mind együtt véve nem ke-rezül több, csak frt 4.20, szállítással 50 kr.-ral több!
 a nemzetközi iparcsarnokban Bécs, Praterstrasse 16.

Alapulva
 tisztán tudományos mennyiséginti kutatásokon, **Orlicó Rudolf**, mennyiséginti író és tanár Berlin (Wilhelmstrasse) most **Stülerstrasse 8** - lotto-utastásai, min-den lotto-játékosnak valóban ajánlathatnak. Az elert eredmények öpenéggel meglepők. Isten tartsa meg ötet! mert enyém egy 3971
terno 4800 frttal.
Családom meg van mentve.
Lalbach. Reissenberger Alajos.
 (Alakrás jegyzőleg hiteltel.)

Temesváry Móricz
 cipő-gyára Budapest, király-utca 2. sz. Br. örm. féle hár.
Hölgyeknek:
 Valódi török szoflapapucsek 1.20
 Eberlasting v. bür hazi cipő, kis és nagy csokrokkal . . . 1.70
 Eberlasting vagy bür huzó to-pánka, magas vágású, roc-coco-sarkkal, a legfinomab-ban kiáltva 3.-
 Topánka chagrira-bőrből, jól munkálva 3.00
 Ugyanaz diszített lakk-orrál 3.90
 Topánka szon-lakk mainci bőrből glacié- vagy chagrira-bür-eszűtől, igen finom tűzés-munkával 4.60
 Csémsa fénymázos, chagrira-vagy bagaria-bőrből, ranc-czal és csavart kettős talppal 8.80
 Megrendelések utánvált vagy az öszeg beküldése mellett a legjob-ban teljesítenek. — Nem törző árnyak készséggel kicseréltetnek.
 Beszélés árjegyzékek kívánatra küldetnek.

A legjobb és legolcsóbb szórakozást a közelgő hosszú tél estékére **Frank L., előbb Lampel Róbert**
kölcsönkönyvtára
 Budapest, Harminczad-utca nyújtja.
 Legolcsóbb társas előfizetés. 3106

Karácsonyi ajándékokul,
 igen diszes és divatos pongyolafejékek, gall- és készelő, fej- és nyakcsokrok, fénus, csipke és se-lyem-nyakkötők és több ilyenmű női pipe-re tárgya-kat, jutányos árakon ajánl 4107
SZILÁDY BÉLA,
 Budapest, IV. ker., kigyó-utca 2-ik szám.

Minden régi köhögés ellen,
 mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s a tudó nyálkásodás ellen a több orvos által megpróbat 4064
fehér mellszörp,
 oly gyógyszer, mely még soha sem használtott a legkisebbért ered-mény elődésese nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, sőt a **görös és hóg-hurtnál** elősegíti a nyelés és megrekedő nyálka kiköhögését, azonnal enyhíti a gége ingerlékenységét és rövid idő sutt eltávolít minden, ha mé: oly heves, sőt magát a legveszélyeseb szárazbetegségi köhögést, és a verhányást is.
 ára 1 egész litrak 2.50, egy fél litrak 1.50, egy szegy litrak 90 kr.
 (Csomagolva litraként 20 kr-tal több.)
Mayer G. A. W., Breslauban.
 Főraktár Budapest: **Török József** gyógyszerész úrnál, király-utca 7. sz.

Feltűnő olcsó árakon!
 Legújabb divatu férfi- és női-nyakkendők, mindennemű uri fehérneműk, alsó ingek és nadrágok, harisnyok, zseb-bellek, kesztyűk, színházi kendők, Entrées, Cachenez, Illatszerek, és különlegességek aprókosságokban — ajánlja
LATZKOVITS A. 4104
 Budapest, váczi-utca 18. Nemzeti szálloda épületében.

A szejedi országos kiállításon érdeméremmel és a lit-lk országos tüzetöltőgyűlésen Aradon a nagy arany és ezüst éremmel kitüntetve.
WALSER FERENCZ
 első magyar gép- és tüzetöltő-gyár, harang- és érezöntődeje, ajánlja szabadalmozott új szerkeztű feoszakodit, tüzetöltő-egyletek legénységű felszereléseit, vállalkozik kutak, szivattyuk és harangok készítésére, **jótállás mellett a legjutányosabb árakon.**
 Különös figyelmébe ajánlja a nagyérdemű gardaközönségnek, saját-készítményű és transatlantia szivattyus kutait és gyarának vízvezetékek teljes felszerelhetősére nagy figyelemmel külön felállított vizműtészeti osztályát. 3220
Mintaszerezések, képes árlapok, kívánatra rendelkezésre állanak.
 Eléktelep Erdély és Románia részére: **Kolozsvárt, belsömonostor-utca.**
 Minden eddigi világtárlaton, haladás, józólés és versenyezősegeort, első díjakkal jutalmazva.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: / egész évre . . . 12 frt / félévre . . . 6 * Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: / egész évre . . . 12 frt / félévre . . . 6 * Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: / egész évre . . . 6 frt / félévre . . . 3 *

50. szám. — 1877. Budapest, december 16. **XXIV. évfolyam.**

OLTEANU JÁNOS.
 (1839—1877.)

HAZÁNK nem magyar ajku s nemzeti-ségű lakosai közt minden időben találkoztak, kik a fajszertetet a haza-szeretettel párosítva, ép oly hivei voltak szerosabb értelemben vett nemzetiségök-nek, mint a közös hazának. Mióta a nem-zetiségi mozgalmak felszínre kerültek, kétszerez érdem ez. A rajongók azt hiszik, a kettőt egyesenit sem lehet, s az erényt a hazaellenes tulzásban keresik, s a hű hazafit — ki szerintök *nemzetéhez* hűtelen lett, renegátunk tekintik. Hála égnek van-nak, a kiket e balfelfogás nem tántorit meg, s kik meg vannak győződve, hogy fajuknak is azzal használhatnak legtöbbet, ha azt a haza és alkotmány közös javára vezetik.

Ezek közé tartozott a görög katolikus románság közelebb elhunyt kitűnő férfja, **Olteanu János** nagyváradi püspök, ki, bár élete delén vágotott ki az élők sorából, máris eleget tett arra, hogy neve a haza leghűbb fiai között emlegettesék s nem-zetebelieinek példányul szolgáljon a haza-fiságban.

OLTEANU (olv. Oltyán) János 1839. karácsony napján született, Szintestyen, Krassó vármegyében, hol apja akkoriban községi jegyző, később Lugoson gör. kath. tanító volt. Elemi iskoláit Araviczán kezdte és Lugoson végezte, hol már kitűnően te-hetsége és szorgalma, apja öt Balázsfal-vára vitte, a görög katolikusok (vagy mint akkoriban inkább nevezték) a görög-egyesültek gymnasiumába. Akkoriban még nem levén meg a lugosi püspökség, Krassó-megye is az erdélyi (ugynevezett fogarasi, de tulajdonképp balázsfalvi) gör. egy. püspökséghez tartozott, melynek Balázsfalván, a kiküllömlenti kis városkában volt gymna-siuma. Itt a fiu testi és lelki jelességei még jobban kitűnén, nagy jövőt jósoltak neki, s a papi pályán igérvén előmenetelt ma-gának, theologiai tanfolyamra a bécsi szent Borbála-kollegiumba ment, hol 21 éves korában, 1860-ban már el is végezte a theologiót. Eközben felállítatván a lugosi püspökség, Olteanu mint püspöki levél-

OLTEANU JÁNOS.

az a vidék, mely előbb csaknem egészen a nemzetiségi izgatóság kezeiben volt, a tuzók féken tartásával s a kedélyek lecsillapításával, megtartottát s ugyszólván megnyerettet a hazának; s jelesen, hogy az 1872-ki országgyűlési választások tulnyomólag az alkotmány-párt javára ütöttek ki. Erdemeit a kormány is méltányolta, s Pap Szilágyi József halálával megürülvén a nagyváradi sokkal jödelmesebb püspökség, arra 1873-ban Olteanut ajánlotta ő fel-ségének, ki őt még azon év szeptember 23-án ki is nevezte, feldiszítve egyszer-mind a Lipótrend középkeresztjével is. A lugosi megye méltán sajnálta távozását, ki annak tulajdonképeni státora volt. Szegény jövedelmeiből a még szegényebb papokat és tanítókat segítette, a szegény egyházakat és iskolákat építkezéseikben s egyebekben is gyámolította; s a mellett püspöki lakot is épített, a mivel ez új püspökség még nem birt. Nagy-Váradra helyeztetvén át, folytatta áldozatait s jótekonyságát; és pedig, gazdagabb javadalmában bizva, sokkal nagyobb mérvben, mint a szigorúan számító eszély engedte volna. A nagyváradi rezidencia és belényesi nyári kastély rég elhanyagolt állapotán nemcsak újítással, de tetemes új építkezéssel is segített, s ez adósságokba bonyolította. Különösen Nagy-Váradon terjedelmes kertet vásárolt, melyet a közönség számára is megnyitott, Belényesen pedig a részben leégett kastélyt egészen újra építette. Jótékonyága is, mely nem engedte, hogy egy kérelmezőnek is ellenálljon s mindig nyitott erszényét napjában kiürítette vele: szintén tulment jövedelme határain. Halála után roppant halmaz kérelmet találtatott utána, a hozzá folyomodóktól, kik közül talán egyet sem bocsátott üreskézzel el. Egyházmegyéjében folyvást sokat tett az egyházakért és iskolákért; többi közt a belényesi gymnasiumon működő tanárok fizetését is sajátjából javította meg. Mind ehhez gondatlan és kevéssé gazdálkodó életmód járulván, püspöksége ügyeit anyagilag ziláltan hagyta hátra, tanulságul: hogy az erény is hiba, túlozva. Valószínű azonban, hogy pénzzavaraiból kibonyolódott volna, ha egészségének megrendülése s végre hosszas és kínos betegsége meg nem török vala erélyét s kora halála félbe nem szakítja működését.

A f. év tavaszán már a vízkór pusztító nyomai mutatkoztak rajta. A nyarat belényesi kastélyában tölté; de az erdők balszamos levegője sem hozott neki üdülést, gyógyulást. Még egyszer jelent meg székhelyén, midőn f. é. jun. 3-án a nagyváradi püspökség fennállása száz éves fordulóját ünnepelte, mely alkalmából ő a Ferencz Józsefrend nagykeresztjével díszítettét föl. De már ekkor meg volt törve s napjai számlálva. Életének nov. 29-én szívszélhűdés vetett végett, még nem egészen 38 éves korában.

Eladó lánynak.

Te vagy a ház rózsabokra,
Édes anyád minden gondja;
Nem is ház, nem is ház,
Hol ily rózsá nem tanyáz.

Ki ne tekint ablakból,
Valaki virágnak gondol;
Még megáll, még megáll,
Szépségedért megcsodál.

Mégis nézz ki, hald csodáljon!
Életében ő is lásson
Virágot, igazit,
Minőt másutt nem szakit.

Édes anyád tudom mondja,
Hogy akkor még több a gondja:
Gondot ad, gondot ad,
Az is, a ki látogat.

Nincs igaza az anyának:
Ne tartson meg ő magának!
A rózsá, ha virul,
Azé, a ki érte nyul.

Egykor ő is volt virágszál,
Ő sem maradt az anyjánál,
S a sorsa mi vala?
Szébben nyilt mint valaha.

Dalmady Győző.

Dalok.

I.

Pihenek a jegenyefa tövében,
Fejem nyugszik kis menyecske ölében,
Három nap sít le rám: egyik az égről,
Kettő meg a kis menyecske szeméből.

Ez a kettő sít rám olyan melegem,
E kettőtől gyuladt lángra kebelem,
Kis menyecske rejsd el a forró eget,
Ajkad rózsájával fődj be ememet.

S hogy ha lelkem illatával megtelik,
Lássam újra ragyogó szép szemeid,
Mert mióta ez a két nap sít reám,
Csak azóta nincs én nekem éjszakám.

II.

Szeged alsó városában ballagi tó mellett,
Egy kis madár a bokorban vígan énekelget,
Isten adta kis madara mindig csak azt hajtja:
Jaj de piros, de édes a szegedi lány ajka.

Át akarta hágni a víz tavaszszal a partját,
Azt a kis lányt az apjánál vissza minek tartják?
Tiszta viznek áradáskor könnyebb gátat vetni,
Mint a lánynak, hogy ha elkezd igazán szeretni.

Töltést védtem a kapitány parancsolatjára,
Beleestem a Tiszába, borig vagok ázva,
Barna kis lány szárítgatja ruhám a garádon,
Hogy beestem a Tiszába egy cseppet se bánom.

Hát te kis lány megbántad-e, haragszol-e érte,
Haragszol-e, hogy beestél szivem közepébe?
Jaj istenem, ha hűltenül itt hagynál magamra!
Úgy hozzád nőtt a szivem, hogy utánad szakadna!

Szabados János.

Egy bűn története.

—Hugo Viktor könyve.—

IV.

Junius 24-ének visszahatása deczember másodikára.

1848. junius 26-kán, bár még mindig tartott a négy napi véres, és mindkét részről hősi-
leg folytatott harc, de a fölkelés majdnem mindenütt le volt már győzve, és a Szent Antoine
külváros körül volt kerítve. Négy munkás, kik
a Szent Lajos-utcai torlaszok védelménél kik-
társáguk által kitünték, a torlaszok elfoglalása
után elmenekültek, és egy Szent Anasztáz-utcai
házban találtak buvá helyet. Magtárba rejtették
öket. A mozgó őrség és a nemzetőrség min-
denütt kereste őket, hogy föbe löjjék. Értesítve
lettem erről. Egyike voltam azon hatvan kép-
viselőnek, kiket a törvényhozó test azon meg-
bízattal küldött a küzdelem színhelyére, hogy
a rohamoszlopokat mindenütt megelőzzük, s
hogy életünk kockázatásával a torlaszokon a
béke szavait hangoztassuk, meggátoljuk a vér-
öntést és a polgárháborút. Fölkerestem azon

négy embert a Szent Anasztáz-utcában, és
megmentettem őket.

Főnökük fiatal, halvány, szőke, értelmes,
komoly és elhatározott kifejezéssel bíró ifjú volt.
Midőn kiszabadítottam, és megneveztem előtte
magamat, ő is könyekre fakadt. — Ha meggon-
doló, ugymond, hogy egy órája tudtam, mi-
szerint ön szemben áll velünk, és hogy óhajtot-
tam, miszerint puskám csővének szeme legyen,
mely őt megláthassa és megölhesse! . . . —
Ki tudja, nem lesz-e önnek is reám, folytatá,
hasznos körülmények közt szüksége; bármikor
bátran fölkereshet.

Ágoston volt a neve, a Roquette-utcában
lakott és boráros volt.

Ő jutott eszembe, mialatt a házam mögött
fekvő elhagyott utcákon haladtam végig; de-
czember másodikán eseményei juttatták őt
eszembe. Reméltem, hogy a Szent Antoine kül-
város hangulatáról felvilágosítást fog adhatni,
és hogy a felkelésben támogatni fog bennünket.
Oly bátással volt rám ez ifjú, mintha katona
és népevezér lenne.

A Marais külváros felé haladtomban a
boulevardok kinézése meglepett. A boltok,
mintha semmi sem történt volna, nyitva voltak.
Kevés katonaság volt látható. A gazdag negye-
dekben mely izgatottság és csapatmozgalmak,
de minél beljebb hatoltunk a munkásnegye-
dekbe, annál csendesebb lett minden. A török
kávéház előtt egy ezred volt felállítva. Előttek,
a Marsillaisét énekelve, egy csoport zubbonyos
ifjú haladt el. Reájok kiáltottam: Fegyverre!
Az ezred nem mozdult, a lámpa megvilágítja a
falón levő színlapokat; a színházak tehát
nyitva voltak. — A júliusi csopord körül szór-
ványosan néhány munkás-csoport is volt lát-
ható, kik egymással halkan társalognak. Egy
kocsmá ablakán keresztül látható volt két em-
ber, kik az államesiny mellett és ellene vitáz-
tak; az államesiny védője zubbonyt, annak
rosszalója kabátot viselt. A Mazas-rakpart el-
hagyott magányában a homályban feltűnt
néhány fölszerelt lovas-űteg. Néhány égő fákllya
fényénél kivehető volt a tüzerek sötét kör-
vonala.

Alig akadtam rá a Roquette-utcában
Ágoston bormérésére. A boltok majd mind be-
voltak zárva, és ez elhagyottat tette az utcát.
Végre egy üvegkirakaton keresztül égőlámpát
pillantottam meg, melynek világa egy fizető
asztalra esett. Azontul, fehér függönyökkel
diszített üvegajtón keresztül más világítás mel-
lett egy asztalnál néhány üldögélő vendég
alakja volt kivehető. Itt voltunk. Beléptem. A
kinyitól ajtó csöngetyűt hozott mozgásba. En-
nek hallatára Ágoston a bolt háttéréből az
üvegajtón a boltba lépett.

Azonnal felismert, és elem sietett.

— Ön az uram? kérdé.

— Tudja, hogy mi történik? kérdém én.

— Igen, uram.

E pár szó kiejtésének nyugodtsága és
mindamellét is zavarodottsága mindent meg-
magyarázott. Haragos kitérés reménylettem, és
nyugodt választ kellett hallanom. Úgy tetszett
nekem, mintha az egész Szent Antoine kül-
várossal beszélnék. Felfogtam, hogy ez oldalról
mit sem remélhetünk. E nép, e különben oly
bámulatraméltó nép nem törődött a nap ese-
ményeivel. Mindamellét is kiséreltet tettem.

— Bonaparte Lajos elárulja a köztársasá-
got, kiáltam és nem vettem észre, hogy akarat-
lanul a szokottnál hangosabban beszéltem.

Ágoston megérintette karomat és az üveg-
ajtón keresztül látható alakokra mutatva, így
szólt: — Vigyázzon, uram, halkabban beszéljen.

— Hogyan? kérdém, tehát annyira jutot-
tak, hogy hangosan beszélni sem merészelnek?

Nem merészik Bonaparte evét hangosan ki-
ejteni? Itt, a Szent Antoine ülvárosban, halkan
suttognak, hol minden ajtó ak, ablaknak, az
utca közvetének hangosan k' lene kiáltania:
„Fegyverre!”

Ágoston megmagyarázta a külváros morá-
lis helyzetét, hogy a nép hangulata ámult,
mindnyájan azt hiszik, hogy az általános sza-
vazatiog helyreállítása forog szóban, és hogy a
május 31-diki törvény megsemmisítése reájok
nézve előnyös. Közbeszóltam:

— Önök, ugy látszik, nem tudják, hogy a
május 31-diki törvényt Bonaparte óhajtotta,
Rouher készítette, Baroche indítványozta, és a
bonapartisták szavazták meg. Önök istenitik a
tolvajt, ki tárczájakat, miután előbb azt ellopta,
visszaadja.

— Én nem, de a többiek! jegyzé meg
Ágoston, és folytatólag felhozta, hogy az alkot-
mányjal nem sokat törődnek; a köztársaság
hívei bár, de az nekik nagyon is konzervatív
volt; hogy az egész dologban csak az ellenök
szegedett ágyukat látják; hogy élénken emlé-
keznek 1848 junius havára; hogy a szegény
emberek akkor sokat szenvedtek; hogy Cavaig-
nac sok rozsat követett el; hogy ma, a nők a
férfiak zubbonyaiba kapaszkodnak és vissza-
tartják őket a torlaszoktól; hogy ha magunk-
féle emberek állnának az ügy élére, a nép föl-
kelne ugyan, de akkor sem tudnák tulajdonkép,
hogy miért verekesznek.

A következő szavakkal végzé beszédét:

— A külváros felső részére nem lehet szá-
molni; az alsó rész azonban jól fogja magát
viselni. Itt, ezen a vidéken harcolni fognak.
A Roquette és a Charonne utcában a hangulat
jó, míg ellenben a Péro Lachaise vidékén így
beszélnek az emberek: — Mi közünk hozzá? —
Ezek két franknyi napi keresetükön kívül semmi
egyébvel nem törődnek. Ezek nem fognak fey-
vert; a kőfaragókra ne számítsanak. Nálunk, —
jegyzé meg mosolyogva, — nem mondják, hogy
hideg, mint a márvány, hanem hideg, mint a
kőfaragó. A mi engem illet, én önnek köszön-
hetem életemet. Rendelkezzék velem, és én
megölettem magam; mindent megteszek, a mit
óhajt.

— Ej, istenem, válaszolék, mindnyájak
támogatására, nem pedig egyetlen ember életére
van szükségünk. Ágoston, hallgasson meg; ön,
ki bátor és értelmes, s önnel együtt a külváro-
sok, melyek még tévedéseikben is hősiessé,
1848 junius havában fegyvert fogtak, félreér-
tésből, a napi kereset rozslat értelmezett kér-
dése miatt; fegyvert fogtak az önök választotta
törvényhozás, az általános szavazatiog és saját
szavazataik ellen. És ma 1851-ben nem akar-
nának fegyvert fogni a jog, a törvény, a nép, a sza-
badtság, a köztársaság védelmére? Azt mondja,
hogy a helyzet zavaros, és hogy nem bírják azt
felfogni; pedig ellenkezőleg, juniusban volt a
helyzet zavaros, míg ma teljesen tisztázott.

Beszédem folyamában a bolt háttérébe ve-
zető ajtó csöndesen kinyit, s rajta szőke fiatal
ember lépett be, ki felöltöt és sapkát viselt.
Elhallgattam; Ágoston visszafordult és így
szólt: — Bátran beszélhet. A fiatal ember meg-
említve sapkáját, háttal az üvegajtó felé for-
dulva, hozzám közeledett és így szólt: — Jól
ismerem; jelen voltam ma a Temple boulevard-
on. Azt kérdeztük öntől, hogy mit tegyünk,
és ön ezt válaszolta, fogjunk fegyvert. Ime,
lássá!

Két kezével felöltője zsebeibe nyult és két
pisztolyt húzott ki.

— Hugo Viktor ur, monda, nyugodt lehet;
fegyvert fogunk, ha nem is mindnyájan, de
elegen. Nem is itt kellene kezdeni tulajdonkép,
hanem a folyó tulpartján. Ön engem valószí-

nüleg nem ismer. Ezzel kivette tárczáját, kite-
pett belőle egy lapot, irónnal rá irta nevét, és
átadta. Sajnálom, hogy azt elfeledtem. Gépész-
munkás volt. Midőn az elfogatás veszélyének
voltam kitéve, sok más egyébbel ezen papírt is
megégettem, nehogy veszélynek tegyem ki őt.

— Ez igaz, uram, monda Ágoston; külvá-
rosunkat nem kell rosszul megítélni; nem lesz
ugyan az első közt, de ha a többi negyede
fegyvert fognak, a miénk sem marad hátra.

— Ki állna fel, válaszolám, ha a Szent
Antoine külváros a földön hever? Ki legyen élő,
ha a nép meghalt?

A gépész munkás utána nézett, hogy az
utczára nyíló ajtó jól be van-e téve, és miután
erről meggyőződött, visszajött hozzánk és így
szólt: — Van sok jóakaratu emberünk, a veze-
tők azonban hiányzanak. Hallgasson meg Hugo
Viktor ur! önnek megmondhatom! Én remény-
lem — folytatá halk hangon — hogy ma éjjel
harcra kerül a dolog.

— Hol?

— A Szent Marceau külvárosban!

— Hány óraker?

— Egy óraker.

— Honnan tudja?

— Mert én is ott leszek. Elvállalja-e, ha
ez éjjel a Szent Marceau külváros fellázad,
annak vezetését? Beleegyez-e ebbe, Hugo Vik-
tor ur?

— Igen!

— Képviseelői jelvényével?

Félig kihuztam azt zsebemből. Szemében
az öröm tüze cikázott.

— Jól van, ugymond, a polgárnak fegyver,
a képviselőnek pedig jelvénye van kezében;
mindegyik fel van fegyverezve.

A társalgás hosszasán tartott és a hátulso
szoba vendégei előtt feltűnővé válhatott volna.
— Távozzom, monda Ágostonnak.

Midőn az ajtó kinyitottam, megszorította
kezemet, és mély szavakkal monda:

— Nem tudhatjuk, hogy mi fog történni.
Meglehet, hogy őnt is, mint egykor engemet,
keresni és üldözni fogják. Lehet, hogy most
önnre kerül a sor, és őnt akarják föbe löni; ez
esetben rajtam lesz a sor, hogy megmentsem.
Néha a kicsinyeknek is lehet hasznát venni.
Hugo Viktor ur, ha menhelyre lenne szüksége,
házamra számíthat. Fog találni nálam házat,
hol nyugodtan alhatik, és egy embert, ki kész
önért életét áldozni.

Köszönet fejében megszorítottam kezét, és
távoztam.

V.

Egy éj a házon kívül.

... Az értekezlet, mely a harc megkez-
dését másnapra határozta, éjjelkor ért véget.

Egy ismeretlen, de feltűnően finom kiné-
zésű ur így szólt hozzám: Hugo Viktor ur, hol
tölti ön az éjet?

Erre e percig nem is gondoltam. Pedig
haza mennem nem lett volna eszélyes.

— Igazán nem tudom, — feleltem.

— Tiszteljen meg azzal, jöjjön hozzám.

Átadta névjegyét; de la R. volt a neve s a
Caumartin-utczában lakott.

Áthaladtunk majd egész Párison. Nagy
csendet észleltünk mindenütt. Éjjel után egy
óra volt, mire megérkeztünk R. urhoz. A kocs
egy rácos udvar előtt állt meg; ajtaját R. ur
saját kulcsával nyitotta ki.

Pényesen burtozott szalonba léptünk, melyet
egy éji mécs világított meg, s melyet a háló
szobától egy kis, harmad részben nyitott ajtó
választott el. R. ur bement a hálószobába s pár
perc múlva kilépett önnét egy bájos fehér
arcu, szőke hölgy társaságában, ki pongyolá-

ban, lebontot hajjal, szépen, üdén, bámulón,
de mégis szívesen tekintett reám, a fiatal szem-
mek azon tévetegségével, melyek csak kecsé-
sebbeké teszik azokat. A nőt most ébresztette
föl férje. Egy percig megállt szobája küszöbén,
mosolygott, mintha álmlában tenné, aztán meg-
ütöközve emelte szemeit hol rám, hol férjére;
szegényke tán soha sem gondolt még a polgár-
háborura, s most ime egészen durván jelent az
meg előtte, egy idegen képében, ki késő éj ide-
jén menhelyért eszedez.

Ezer bocsánatot eszedeztem nála, mit töké-
letes kegyességgel fogadott s felhasználta az
alkalmat, hogy — megölje s megcsókolja kis,
két éves leánykáját, ki a szalon fala mellett
bölcsojében pihent; s azért, hogy gyermekét
megcsókolhatta, bizonyára bőven megbocsátá
nekem üldözöttnek is, hogy fölebresztettem őt.

Mig beszélgettünk, R. ur tüzet gyújtott a
kandallóban, neje meg — egy vánkossal s két
takaróval — pompás ágat rögöntött a kan-
dallóval szemközi pamlagon, mely kissé rövid
volt ugyan, de megtöltük egy karszékkal.

Rátekinték a bölcso s e két boldog ifjú
lényre, aztán magamra gondolék, borzas fejemre,
rendetlen öltözetemre, sáros csizmáimra s komor
bensőmre, és az egész úgy tűnt fel előttem,
mintha a csalagányok fészkebe egy bagoly
lopózott volna be.

Néhány perc múlva R. ur s neje eltűntek
szobájukban, a közbeeső ajtót besúgták, én
még teljesen felöltözve elterültem a pamlagon
s a nyugodt fészek csakhamar visszanyerte álta-
lam megzavart édes esőndjét.

A hadseregek közti háboru előestéjén lehet
aludni, a polgárok közti esata hajnalán nem
lehet. Egymás után hallgattam, a mint a közeli
templom órája a negyedórát ütötte; az abla-
kaink alatti utcán egész éjen át zörögtek a
Párisból menekülő kocsik; folytonosan, gyors-
san, mint mikor valami bál végén távozik a
közönség. Nem tudván aludni, fölkeltem. Félre-
huztam az ablak függönyeit; teljes volta sötét-
ség; nem ragyogott egy csillag sem; zord szél
kergette egymásra az ég legvastagabb föllegeit.
Az alvó gyermek arcát néztem.

Igy vártam be a hajnalat. Megjött az is.
R. ur kérésére megmagyarázta, hogyan távoz-
hatom el a nélkül, hogy bárkit felkeltek. Meg-
csókoltam a gyermek homlokát s kimentem a
szalonból. Betettem az ajtót, — nehogy fölebr-
reszsem a háziakat — s oly csöndesen, a mint
csak tudtam, lementem a lépcsőn. Az ajtó ki-
nyitva, az utcán voltam. Elhagyott volt az,
még a legkisebb boltok is zárva voltak.

A Caumartin-utca a Saint-Lázár-utczára
nyílik; arra mentem. E közben nappalodni kez-
dett. Minden lépten nyomon mállás bérkocsik
érték utól; a havrei vasut felé tartottak. Járó-
kelők is kezdtek mutatkozni. Itt láttam meg a
falón az első falragaszt, mely az új minisztérium
megalakulását jelenté. Letéptem, és a sárba ti-
portam. Mikor a Bréda-térre értem, már álltak
ott bérkocsik. Felfogadtam egyet.

Nagyon közel voltam lakásomhoz, a kísér-
tés igen erős volt; haza mentem. Mikor végig
mentem az udvaron, a portás bámuló arccal
tekintett rám. Csöngettem. Inasom nyitott
ajtót s meglátva nyugot kiáltott: — Ön az
uram! Az éjjel el akarták fogni. — Bementem
nőm szobájába, ki még feküdt, de nem aludt; ő
beszélte el, hogy mi történt.

A rendőrök minden percében visszajöhete-
tek; — valóban vissza is jöttek eltávozásom
után pár perc múlva; — megöltem hát nő-
met; lányomat, ki még aludt, nem kellettem
föl, s eltávoztam. Az udvarban néhány rémul-
t szomszéd várt rám: nevetve kiáltottam feléjük:
— Még nem fogtak el! . . .

Muszka ajándék.

„Timeo Danaos et dona ferentes“, — félek az ajándékot hozó görögöktől, — mondja egy régi klasszikus mondás. „Graeca fides nulla fides“ a görög hit: hitszegés, — mondja egy másik. S ez ezer éves mondások most annyi idő után is rá ille- nek a göröghitű oroszokra. Sok leírást olvastunk felőlök ellenségeiktől, jó barátaitól és tőlök önmaguktól: de e leírásokban sehol nem találjuk meg ama magas- zatos jellemvonásokat, melyek egy nemzetet a többiek szemében tiszteletré méltóvá szoktak tenni. Herzen, az orosz politikai író, azt írja rólok, hogy korrumpált, megromlott nép az orosz, a ki, ha teheti, az Istent is megcsalja. Alattomos, hunyász- kodó, brutális és kegyetlen. „Ha az orosz csak feltátja száját, már biztos lehetsz, hogy hazudik — írja Turgenev az orosz regényíró „Nov“ című regényében, — nincs a világon hazugabb az orosznál.“

Gyönyörűen illik e saját írók által adott jellemzéshez az a vonás, melyet ez alkalommal képpel illusztrálva is bemuta- tunk.

Plevna, az annyi dicsőségtől körüls- gárzott földvár elbukott. Ozman pasa meg- sebesült karjaiból kiesett a villámló kard, s a muszka és barátai ilhetik orgiáikat. Ugy tüntetik fel a dolgot, mintha vitézség- nek köszönhetnék e diadalt, holott ma- gok is bevallják, mikor a bevétel el nem tagadható körülményeit előadni kénytele- nek, hogy kérdések hazugság. Plevnát nem a négyezer akkora ostromló sereg vette be, mert azt mindannyiszor véres fejjel verte vissza Ozman pasa karja, míhelyt közelébe értek. Bevette a hideg és az éhség. Az első jelentés, melylyel az orosz diadal

A LEÁNYKA-KŐ AZ ARANYOS PARTJÁN.

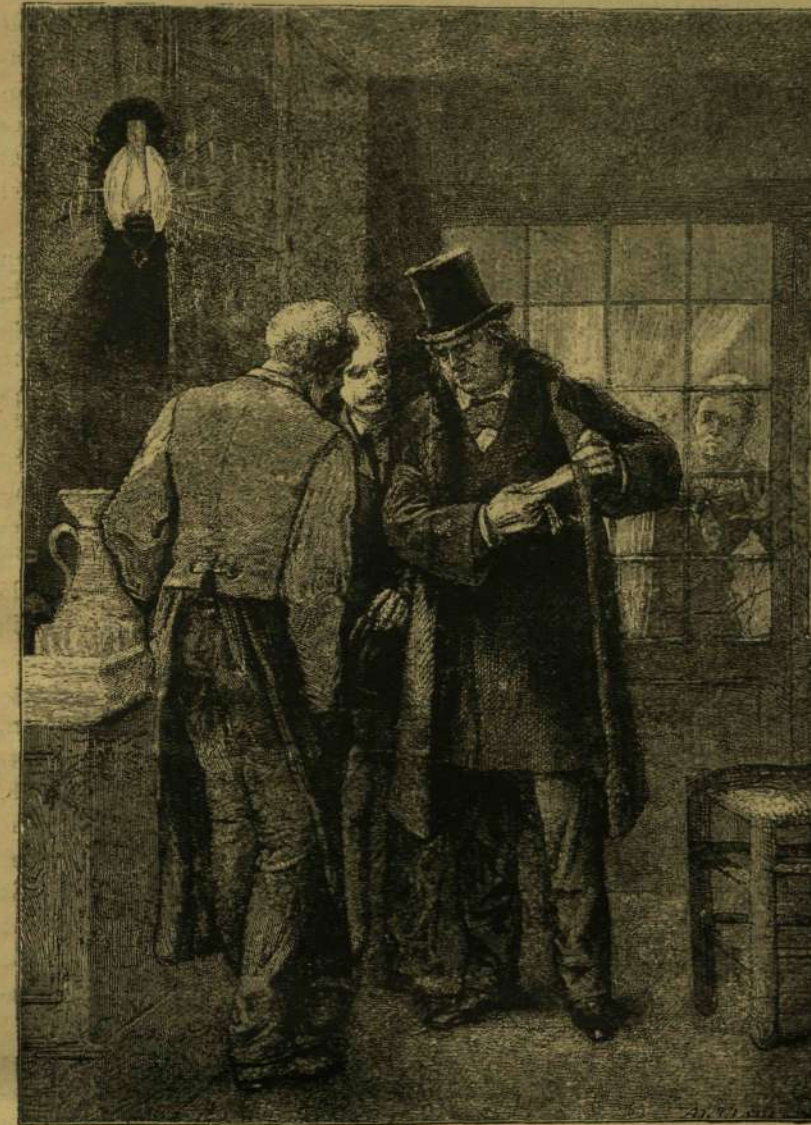
Jókai Mór rajza.

világgá kürtöltetett, elmondja, hogy ca- patonkint hullottak el, tömegesen haltak meg a fagytól elgémberedett, az éhségtől kimerült ruhátlan törökök. Ez győzte le az Ozman seregét, nem az orosz-román egye- sült vitézség, mely az éhség és fagy- vetsége nélkül most is tétlen állna Plevna védművei alatt ásitó ágyuival.

És a muszka, jól fizetett kémeiktől jól tudták azt, hogy Plevnában nagy az inség, s a hősi sereg éhezik. És akkor tették meg azt az embertelenséget, melyet most elmondani akarunk.

A szomorú jelenet Dolni-Dubniknál történt.

Az oroszok Vraca elfoglalásakor szá- mos családot — aggodat, néket és gyerme- keket — fogdostak össze s maguk előtt hajtván, bekergették Plevnába Ozman pa- sának — mint gunyosan mondták — „ajándékkul“. Valóban emberies ajándék volt egy csapat éhezőt egy éhező had- reghez küldeni. A „Daily News“ egyik le- velezője szivrehatólag írja le ama szeren- csétlen foglyok kétségbeesett állapotát. Vagy tizenkét nőt s kétannyi gyermeket hurczoltak tova rozzant ökör-szekereken, félmeztelenül s reszketve a csipős, hideg szélben, mely a völgyön végig süvöltött. Az utolsó szekérben egy cigány család volt, hitvány rongyokba takarva s az éhség- től teljesen kimerülve. „Mikor a nyomor- nak e szomorú karavánja“ — írja az em- litett levelező — „egy helyen pihenőt tar- tott, az éhhalállal küzködő gyermekeknek és nőknek pár darabka kenyeret adtak, kik azt szívesen megosztották a férfakkal. Csonttá aszott kezek nyultak a kenyérsze- letek után s egy percz alatt morzsákká tör- delték azokat; vadul villogó szemek néz- tek sovárgó kifejezéssel még több után,

Hugo Viktor az Ágoston bormérésében. — Félig kihuztam zsebemből képviselői jelvényemet. Szemben az öröm tüze cikázott, „A polgárnak fegyver, a képviselő- nek pedig jelvénye van kezében; mindegyik fel van fegyverezve“, mondá.

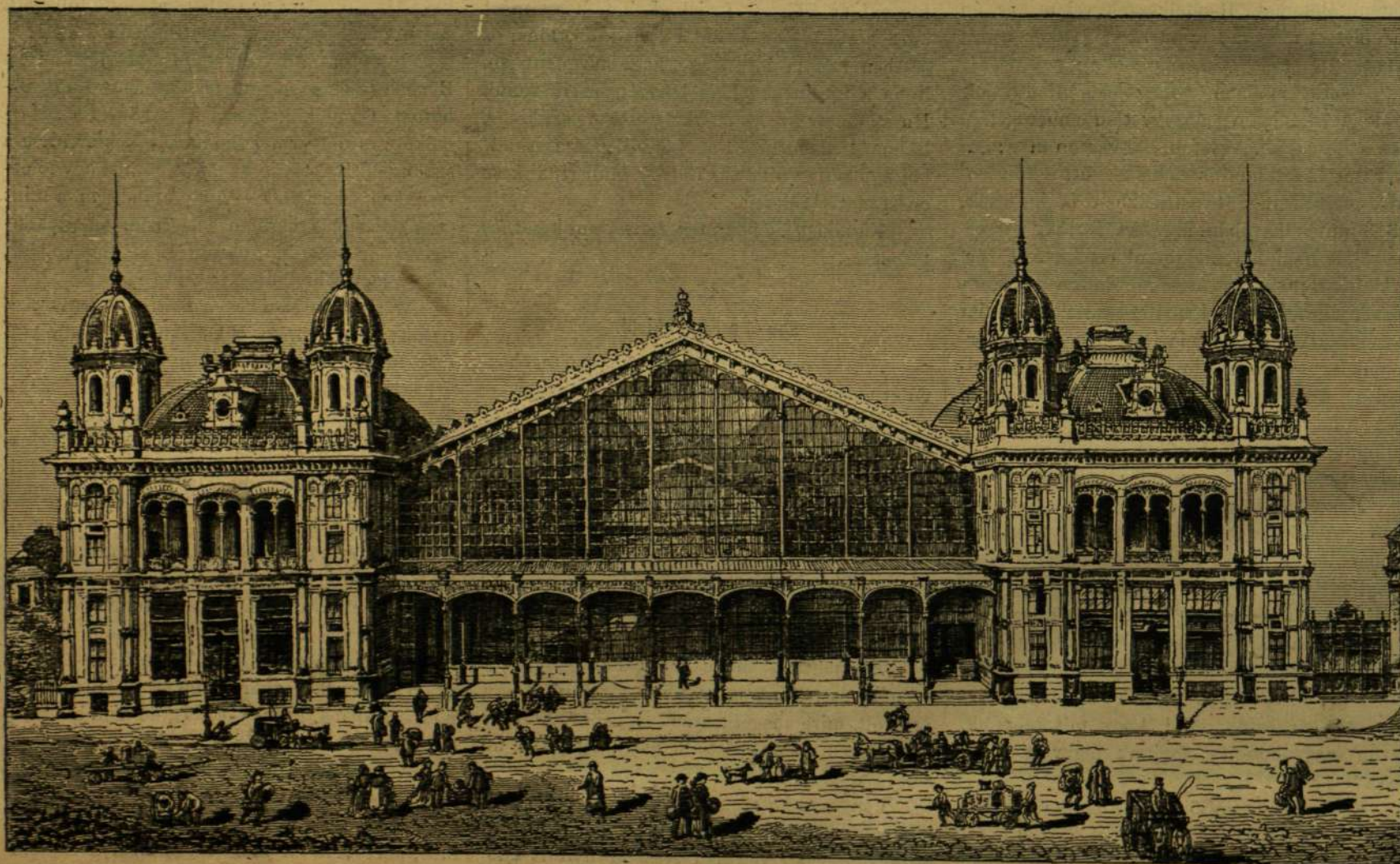

Hugo Viktor a Gaumartin-utczában. — Az alvó gyermek arcát néztem. Így vártam be a hajnalt.

EGY BŰN TÖRTÉNETE.

AJÁNDÉK PLEVNÁNAK: AZ OROSZOK VRACSBÓL NŐKET ÉS GYERMEKEKET KÜLDENEK AZ OSTROMLÓTTA VÁROSHA.

AZ OSZTRÁK ÁLLAMVASUT BUDAPESTI INDÓHÁZÁNAK HOMLOKZATA.

mert napok óta most láttak enivalót először. A katonák saját részletek egy részét dobták a szerencsétlen ezek közé, a szekereteket gabonával rakták meg s tovább indultak. Az egyik nő félreült a pihenés alatt és nem vett részt a „lakomában“. Mozdulatlanul ült ott s mikor a többiek ettek, a földre vetette magát és szokogott. Mikor az oroszok Vracát bevették, e nő revolvert ragadott és egy orosz katonát lelőtt, s most azért vonult félre a többi nőktől, mert azok gyilkosnak nevezték őt.

Látogatás Bukarestben.

(Eredeti levél.)

Bukarest, 1877. nov. 25.

Jó előre gondoskodva — mi alatt most azt kell érteni, hogy az indulás előtt 48 órával jegyet váltva, mi szintén csak okkal-móddal ehetik meg — sikerült helyet kapnom a brassó-plojesti gyorskocsik egyikén. Gyorsnak és kocsinak ugyan nem tudom mért hívják, az omnibusz nevet mindenesetre nem ezen utazó műszer tulajdonai miatt fordították *gyorskocsira* magyarra, hisz a tűrhető ut és lovak daczára sem mehet gyorsan, mert már pár év óta ki lévén rájuk mondva a plojest-brassói vasutengedély által a halálítélet, a böles vállalkozók jónak látták csak annyit tatarozgatni rajta, hogy épen ki ne guruljanak alá a rozzant kerekei; külsején a mulandóság bágyadt fakósága mutatja agg korát, belől csak foszlányai lóganak egykor viritott posztó béléseinek. Ugyan ki kívánhatná az öregségtől, hogy futásra kerekedjék? — Aztán meg ahog, hogy futni lehessen, mindenk előtt tér kell, szabad ut, de mióta a Duna fenekén izletes tokok és vizák helyett dynamit-krokodilok leskelődnek, s a száz meg száz török, görög, angol hajók, s a pompás Lloyd-gőzösök helyett lapos szinletlen torpedónaszádok ólálkodnak orgyilkos módra martalékra: azóta megszünt a Duna élete lenni kelet kereskedelmének, s a nélkülözhetlen cikkek Brassón és részben Galicián át szivárognak át Románia fővárosába. Máskor deszkával, burgonyával rakodva járt le a székely és hétfalusi szekeres csekély fuvarbért, csak hogy visszamenet tölire való gabonát vihessen haza, most nagyobb fuvarbért kíván és kap, mint máskor egész rakodmánya értéke vala, tizenöt—husz frank egy mázsa teher Bukaresttől Zimnicsig, s egy szakadatlan szekér-lánc huzódik az ut egyik felén Brassótól Plojestrre, a másik felén meg Plojestről Brassóba vissza.

A predgyáli vámmal halommal áll a temérdek kereskedelmi láda és csomag. Isten kegyelméből lévén szokatlanul gyönyörű szép idő, nem éri nagy veszedelem a szabad ég alatti várakoztatás miatt. Plojesten töprenkedik a kereskedő: az-e előnyösebb, ha méreg drága szekerest Bukarestig újra fogadja, vagy a vasútra feladva kiteszi magát azon eshetőségnek, hogy árucikkjeit majd az 1878-ik év valamelyik hónapján kapja meg egykor. Sőt ha meg is jött már, napokig kell küzdeni, míg az indóház és vám raktárai tömkelegéből sok szidalom, perelés s fizetéssel végre kikapja.

Kár, hogy az Alföldön sárga paszuly és árvalányhaj helyett nem terem meg a kávé és pamuk, a muszkák ugyan e cikkeknek nem fogyasztói, —ők hozatnak maguknak finom théát, s a román egyedáru és konvenzió daczára dohányt eleget, — de azért nagy lehet azon mennyiség, melyet az oláhországi közönség évenként fogyaszt, mert daczára a jó időnek s jó utnak, daczára a nagy készletnek, mely a háború előttről, Konstantinápolyon át jöve, főlhalmozva hevert: ára napról-napra felebb szökik, ma már a csak valamennyire megihatónak kilogrammja 5 frank. A czukorgyárak is — már

t. i. Csehországban — gondolom, kitünő üzleteket csinálnak; Bukarest mellett Kitián volna ugyan egy gyár, minthogy azonban a rumunnak se apja, se nagypája nem termelt répát, hát most ott ültet az a gyár, míg valamely Izrael fia meg nem szánja s átváltoztatja pityóka-, vagy mivel ezt sem termesztik — gabnaszesz-gyárrá. A czukor árát ugyan e gyár nem nyomja le egyhamar.

Ruhabeli, ágybeli, az asszonyi fényüzési cikkek leírhatlan hosszu sora, gyertya, szappan, füstölt hus és sonkafélék, sőt alma, körte, burgonya, lense mind Brassóból jön most — ez utolsó néhány cikket, remélem, nem hozza oda is osztrák külföldről; s a temérdek deszka bódé, melyek mint élelmi raktárak, kórházak, főbb tisztai lakok, vendéglők s lazi konyhák Bukarestnél, sőt Plojestnél kezdődve, hol szórványosan, hol egész telepeket képezve, a Balkánig huzódnak: roppant fa és vas, különösen szentőmeget fogyasztanak, melynek nagy része szintén ez uton száll alá Erdélyből, s a két-háromszoros árak daczára a kereslet még folyton nagy, mert a faraktárak itt jóformán rég kiürültek.

Táziha maholnap nem lesz Bukarestben, köb-öle, mely eddig hat arany volt, kezd lenni kilencz-tíz, pedig az itteni uri kemenczék — bár szebbek minden más európaiaknál — nem igen gazdaságosak, s a nép, a fővárosi elpuhult uri nép, 20 foknál kevesebb melegben nem érzi magát jól. Mondják, hogy Zimnicsen, mely 4000 lelket is alig számláló ronda faluból 20—30 ezer lakosu Babiloniává nőtte ki magát, hol a temérdek vendégölő, lazi konyhán kívül legalább 150 nagy kemenceze termeli a tul a dunai vitézek számára a kenyeret, még 200 frankért sem igen kapni már egy öl fát; az egész Duna mente hajdan is erdő-szegény volt — hacsak a Duna-lapály füzeseit nem nevezzük annak.

No de messze ragadtak gondolatom, pedig én csak egy-két köznapi dolgot akartam megjegyezni, melyek az itt rég ismerős embert most furcsán meglepik. Öreg járművünk elérte czélját a hotel de Moldova kapui előtt Plojesten és mivel már ugy is féltém, hogy a lassuság miatt rég elszalasztam a román-bukaresti vonatot, haladéktalanul beültem egy bérkocsiba s az indóházhoz hajtottam. Bérkocsisom jónak látta fele utján megállani vélem, és háta mögé folszegezett hivatalos árszabályzata daczára kialkudni tőlem 2 frank helyett egy rublát. Rubla?! No persze, hogy rubla! Hajdan itt 1859 előtt huszra és Napoleon d'orra — most meg hát természetesen rublára vagy rubelre, melylyel — kivált mivel 3 frank 75 centim helyett nem tudni mi okból, tén udvariasságból 4 frankra emelték forgalmi árát, — ugy el van halmozva az ország, hogy más pénzt látni nagy újság. Fizettem tehát egy rublát — aztán mivel a vonat jövele felől senki bizonyost mondani nem tudott, várakozás közben egy leveles és sült-tért, félmeszly bor és kávéval fiztettem ismét egy rublát! S egyet sőtálva bálmulva láttam, hogy az indóházat egy csapat lapos sapkás, hosszú köpenyeges, bagariás csapat őrzi. Már hogy miért kell ezt őrzeni, és ha csakugyan kell, miért muszka és nem rumun katonaság őrzi? azt ugyan én kitalálni nem bírtam, de hiszen az nem is az én dolgom, nem jöttem én ide politizálni.

És mégis politizáltam annyiban, hogy megvettem 10 centimért egy november 11-ki (6 stíl) „Timpul“ nevű lapot, a mi nagy politikáltság volt, mert e lap nem az uralkodó radikál párt, hanem a se hideg, se meleg, bójár-pártnak lapja; szídjia is a kormányt derűborura, hogy mért háboruzik, de mégis örül és ujjong a győzedelmi híreknek. E szám előbűdjia,

hogy a bender-galaczi uj vasutvonal — a mi köztudomás szerint moldvai területen van — megnyitattván tegnap, a polgarisodés fejedelmének, az első gőzmozdonynak tiszteletére diadal-ivert készítettek, melynek homlokzatán bostrosztyán koszorukba foglalva az orosz *kétféjú sas* és a *czár képe* díszlett, s isteni tisztelet tartatott orosz nyelven; de voltak ám román zászlók is! Mein Liebchen was willst du noch mehr?

Végig az ut mentén Bukarestig hihetetlen tömeg kétszersült, lisztes, árpa zsák, hidnak, naszádnak, bódéknak való fakészlet és ládákra pakolt löszér várja a tovább szállítás sorát; az állomásokon negyed óráig kell várni, míg a betegekekkel s hadiszerekkel terhelt kocsikat eltolgatva, utat nyitnak a pénzért utazó népség számára. Isten csudája, hogy összeütközés nélkül, 3—4 órával később a rendes időnél, be-dübörgünk a bukaresti indóházba. Nem lévén máhám, az előre toladók sok muszka zsidó daczára sikerült egy bérkocsishoz jutnom s végig a most már jó közvetü turgovesti utczán hajtottam Podu mogosojra (a fő utczája Bukarestnek). Azt gondoltam előbb, hogy köd van, mert a sok lámpa daczára nagyobb volt a sötétség, mint hajdan, míg kőolajjal világítottak, azután vettem észre, hogy a lámpák alig pislognak. Nem tudom, a gázra pénz nincs-e, vagy az illedelem kívánja, hogy ne vakítsák jobban vendégeiket ragyogóbb fényvel, mint az ezektől kedvelt északi fény szende világa.

Hát hova hajsza? kérdezi székely bérkocsisom.

Valamely olcsóbb szállodába. — Már az uram most nincs! — Sorra vettünk aztán valamennyit. Orient: nincs szoba, — Lázár: be van zárva, Brofft, Unirea, Boulevard, új és ó Concordia, Selari, Gabroveni, Transilvania, Bulgária, Patria... nincs szállás! Végül a Dacia 4-ik rendü zugai közül kaptam egyet 6 frankért, akarám mondani másfél rubelért. Kocsisomnak is adtam egy rubelt, s aztán félrubelért elmentem a Konstantin-piaczi Café chantantba, s láttam, hogy verik a törököt. Psz... t! hisz nem szabad itt politizálni idegeneknek! Máskor az ilyen hely, a színház, dalszínház tele volt román katonatisztel; most — egy nem sok, annyi se volt itt. Másnap az utczán sem láttam egész nap hármát se, pedig ha olyan nagy szükség van katonára Plevna alatt, mit keres akkor itt elő hátra annyi orosz tiszt, hogy az ember azt hiszi, Pétervárra tévedt Bukarest helyett? Sőt egy egész fegyveres csapat is ment végig az utczán, már pedig azt mondják, hogy az egyezmény tiltja, hogy a főváros követ érintse talpa muszka bakának! Ámdé hiszen tudjuk mi szegény magyarok, mit teszen az, mikor a gyöngébb szerződők erősebbel!

Láttam sok szürke kabátos, fehér kendővel bekötött fejü muszka keresztet hölgyeket is, betegápolónők; többnyire mind székék, s nem igen szépek biz ezek... de hisz nem is adja magát egy könnyen szép nő az ilyen kényes életmódra, hol az emberi részvét és szeretet mellett sokat el kell tünni, mit rendez viszonyok közt legalább is visszataszítóknak tartana minden nő.

Másnap a város főbb utczáin tettem egy sétát. Rettentő sár van, mivel annyi eső nem esett, hogy patakot képezve lemossa a járdát: pénz meg vagy nincsen az utzatisztogatók számára, vagy tán felscepták ezek is a frankról rublira a napidíjt, mint a favágók, kik az eddigi 4—5 frank helyett 4—5 rubelt is elkérnek egy öl fa vágásért. Tán a viztológép olaját meg puskakenőcsnek használták el, mert az utczai kutak csapjai igen vékonyan eresztének valami sárgás habarékot víz helyett, melyet meginni csak timsóval összekeverés és mesterséges le-

szürés után lehet, s akkor is eszünkbe jut Milónak, a románok kitünő komikusának a híres nemzeti dalra a szinpadon rögtönzött paródiája;

Dimbovitzá ápa dulce
Cine bea nu se mai duce
(Ca se bea: Millo).

Magyarul:

Dimbovitzá édes vize,
El nem megy ki megízlelte
(hogy még egyszer igyék).

Hanem a ki ihatnék, menjen és kap bort, pálinkát, sört, kávé, théat uton-utfélen, minden sark, zig-züg tele van korcsmával a nép-, fagy-lalda, étterem és kávéházzal az urak számára; de jó lesz betekinteni, mielőtt bemennék, mert még csak tavaly is elegendő kávéházzal, mint például a boulevardi, lettek orosz, lengyel és moldvai ronda zsidók s mindenféle üzerek fészekvé, hol az ember rút meztelenségében szemlélheti, milyen az a nép, melynek bálványa csak a pénz. — Két három nagy terem tömve van itt, az alig átlátszó füst és bűzben állanak, ülnek, hemzsegnek, hadonásznak és veszekednek; száz közül is alig költ egy-kettő 30 centimot egy fekete kávéra, s e számlálhatlan szép látogatók mellett a kávé meg kell hogy bukják, valamennyi rendes vendége volt, mind elment.

Mily gyönyörű szép nap! Olaszország déli vidékén sem lehet ennél szebb, 15—20 foknyi meleg van, bezzeg a járda tömve is ám harczkerülő fiatal dandyk csapatával — és természetesen bájos hölgyekkel, — az ember alig szemlélheti meg a szép kirakatokat, hol az eddigi cikkek közt feltűnő sokaságban díszlenek a sárga, veres, fehér szokatú, lapos tetejű kék sapkák, keztyük, kardok és sarkantyuk, kulacsok, köpenyek, sátrak, tábori ágyak, s az ékszerárunknál romániai és orosz rendjelek, csillagok és Sz.-Anna keresztiek, s tíz lépessel odább lépés, sebkötöz, mankók és choleraesőppek, miket azonban senki se lát meg ama fényes kirakat rendjelei csillogása miatti szemképrázástól!

És mivel ennyi minden, ez előtt idegen kelme jött divatba, mindezeket nem elég kirkosgatni, ki is irták akombák régi Cyrill betűkkel orosz nyelven az ajtók fölé s az ablak-táblákra az óeska latin betűs czimtáblák mellé vagy alá, s igyekeznek legalább annyit betanulni oroszul, hogy e sok orosz holmit nékik eladhassák szép rubelekért.

Nekem egy kis fölvenni való pénzem vala itt egy bankárnál, kit hajdan Gyorgyének hívták, aztán a román nemzeti ébredés aranykorában, a hatvanas években lett divatosabban Gyorgyiu, — most pedig írja magát muszkásan Georgieffnek... nemde haladunk?

De most már nagyon is sokat összehadar-tam, tessék bele dobní a fidibusz-tárba, ha nem érdekel ott nálunk senkit az ilyen potpourri — máskor azután elmondom, hogy ez állapot, illetőleg a nagy muszka barátság némely józan oláh hazafit aggodalommal tölt el ugyan, de a nagy többség még több muszkát vár, hogy egy csapással üssenek immár két legyet és egyuttal Erdélyt meg a Banátot és Bukovinát kapcsolják Romániához — s ha haragszanak érette a magyarok, hát dobják oda nekik azt a nagy zugot, a mely Montenegrótól Szerbia sarkáig beszögellik... Prosit!

SERVADAC HECTOR KALANDOS VÁNDORLÁSA A NAPRENDISZEREN ÁT.

VERNE GYULÁTÓL.

MÁSODIK RÉSZ. — TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Tervezések.

Rövid idő múlva a Ceutából fönmaradt szikla-tömb alá érkeztek, melyet valódi kis erőddelel találtak koronázva. Már előbb észrevet-

ték, hogy a Ceutából adott távjelre Gibraltárból is hasonlóval feleltek, s azért nem is lepte meg, hogy a mint az erőd alá értek, egy ör ugrott eléjük, s a szokott „ki az?“ kiáltással fogadták.

— Jó barát! felelték. Franciaország.

A további kérdésre, mit akarnak? — azt felelt Servadac, hogy a parancsokkal akarnak szeláni. Az ör bement, s nem sokára Olifant őrnagy jött elejökbe.

— Kihez van szerencsém? — kérde ki-mérten.

— Servadac kapitány vagyok — felelt ez. — Hö-föld kormányzója. Azt hiszem, Olifant őrnagy —

— Szolgálatára; Ceuta parancsnoka.

— S szabad-e kérdezni, parancsnok ur, hogyan történik, hogy angol helyőrséget találók Ceután, mely tudomra spanyol birtok volt csak nem régen is?

— Igen egyszerűen. Megvettük azt a spanyoloktól.

— Hogyan?

— Angol pénzen uram, készpénzzel kifizetve, s formaszertü adás-vevési szerződés szerint.

Valóban ugy történt. Emlékeztünk, hogy a két angol főtiszt, Gibraltárból egy izben átrándult volt Ceutába, s nagy meglepéssel tért onnan vissza. Ekkor történt, hogy Negretől és társaitól, kik magok maradtak a földön Ceutának nevezett pont birtokában, megvásárolták e kis pontot. Servadac és Ben-Zouf visszaemlékeztek — s csak most értették meg, hogyan történt, — hogy Negrete és társainál meglehetősen mennyiségű aranyat láttak.

— S szabad-e kérdezni, Servadac kapitány, minek köszönjük látogatását?

— Olifant őrnagy, szolgálatot kívánnék tenni önöknek.

— Valóban? kérde Olifant, oly hangon, mint a kinek nincs szüksége senki szolgálatára.

— Önök, őrnagy, talán nincsenek tájékozva a felől, a mi mindnyájunkkal történt, s nem is tudják, hogy egy üstökösön utazunk a világ-úrben.

— Hogyan mondá uram, üstökösön?

— Igen; s két hó múlva ismét visszaérkeznék a földre, a mi nem fog komoly veszély nélkül járni. E veszély ellenében jöttem önöknek saját menhelyüket, s a közös működés kölcsönös segélyét felajánlani.

Látszott, hogy Olifant őrnagy egy szót sem hiszen az egész meséből. Kimért, hideg udvariassággal válaszolt.

— Köszönöm uram, de mi nem hagyhatjuk el Gibraltárt és Ceutát egy percze sem.

— S miért nem?

— Mert nincs parancsunk az angol admiralitástól.

— De ismétlem uram, hogy nem a földön vagyunk, s nem is fognak önök onnan parancsot kaphatni.

— Ha Angliának tetszeni fog, parancsol velünk. Mi a Földközi-tenger bejáratát őrizzük.

— De uram, itt nincs Földközi-tenger.

Egy szóval, Olifant őrnagygyal nem lehetett beszélni. Még egyszer hidegen megköszönte Servadac ajánlatát, s okul adván, hogy Murphy ezredestől épen fontos sürgönyt kapott, visszavonult az erődbe, melynek kapuja bezárult utána.

Servadac és Ben-Zouf nem tehettek egyebet, mint sarkon fordulni, s visszatérni a jég-pályán, melyen ide jöttek. Vissza-utjuk is épen oly esemény nélkül ment végbe, mint jövetelök. November 9-kén értek haza.

Hanem bezzeg haragban találták Palmyrin tanárt; s meg kell vallani, hogy nem is ok nélkül. A Nerina, a kis bolygó, melynek pályaelemei kiszámítását épen befejezte, s ez estére

újra várta megjelenését: nem jelent meg a Gallia láthatárán... Hová lehetett?... Mivel a távesövi planeták égövéen haladtak át, lehet, hogy azok közül egy valamelyik nagyobbacska ragadta magához a hűtlen Nerinát!...

Servadac közölte Timaseff gróffal gibraltári utja eredményét. Az angolok megtagadván a közös működést, őket magokra kelle hagyni, s nekik, a Hö-föld lakóinak csak magokról gondoskodni a földre visszajutásuk módjáról. Hogy a földről a Galliará jutásuk veszély nélkül történt, igazi isten csudájának tekinthették; mikép lesz oda visszajutásuk? még a jövő titka, de nem lett volna eszélyes azt egészen a véletlenre bízni.

Másnap november 10 dikén, Servadac, Timaseff és Procop hadnagy komoly tárgyalás alá vették a fontos kérdést, a Nina-kaptár egyik lakályos melléküregében. Ben-Zoufot is bebo-csátották az ülésebe. Meghitták természetesen Palmyrin Rosettet is, de ő nem jelent meg, mint általában soha, az ily tanácskozásban vagy egyéb gyülekezetben.

Procop hadnagy vitte a szót a tanácskozásban, neki levén négyök közt a legtöbb tudományos ismerete, a mire itt oly szükség volt. Számba kelle venni mindenek előtt a Gallianak a földdel való találkozására minden lehető esélyeit; föltéve mindig, hogy e találkozás, a Palmyrin számításai szerint, egyáltalában létre jó valaha.

A Gallia vagy ismét csak érinti a földet, mint első ízben, mikor egy kis darabját annak magával is horzsolta, vagy egyenesen bele ütődik. Ha csak érinti s könnyedén elcsap mellette, nem szenved kétséget, hogy a föld vonzása ismét tetemesen meg fogja változtatni a Gallia utja irányát, kilöki azt a végtelenségbe, s ha nem sikerül a földre lemenekülnök, azt soha többé viszont nem látandják. Palmyrin szerint ugyan, ez a legóhajandóbb esély lett volna, de a többiek nem kérték belőle.

Ha a Gallia egyenesen bele fog ütödni a földbe, és pedig ez esetben, a föld vonzásánál fogva, kétségkívül egyenesen központi irányban esnek rá, három eset lehetséges. Procop ezeket így terjesztette elő:

Ha a Gallia azon oldalával ütődik a földnek, a melyen mi vagyunk, irtózatosan agyonnyom és összezúz.

Ha ellenkező oldalával, és mi a földre esett Gallia által képezett magas (száz lieunyí) hegynek a tetején maradunk, menthetetlenül megfúladunk, mert a Gallia légköre a föld légkörével egybe folyván s abba — mint kis tó vize a tengerben — elveszvéen, a Gallia teteje messze kimagaslik a föld légköréből, s nekünk, oly magasságban, egy parányi levegő sem jut.

Ha végre forgási sarkai valamelyikével ütődik a Gallia a földnek, mi oldalt maradna, menthetetlenül lebukfenczezünk, s lezuhanunk a földre.

Mind a három esetben pedig, az előadott közvetlen veszélyen kívül, még egy más is vár, szintoly bizonyosan. A Gallia mostani sebessége, melylyel a földhöz közeledik (s mely, a mint annak vonzási körébe ér, még fokozódni fog) — az összeütközés pillanatában megáll, vagy is a mozgás, a természettan törvényei szerint, melleggé változik, s ez által oly izzó, néhány ezer foknyi hőség fog abban a perczen kifejlődni —

— Tehát összezúzódunk, megfuladunk, s végre meg is sülnök és összeégünk! vágott közbe Timaseff gróf. — Te ugyan gyönyörű kilátásokat nyitál előttnök.

— Mind a természet törvényei szerint be-következendőket és kikerülhetleneket.

— Ha ez így van, vágott közbe Ben-Zouf, akkor legjobb lesz csak megszökni mielőbb

erről az átkozott üstökösről, hogy veszett volna a tulajdonosával —

Ben-Zouf Palmyrin tanára gondolt, a kivel, mint tudjuk, teljeséggel nem rokonszenveztek. Természetes eszével azonban tökéletesen fején találta a szöveget.

Megszökni a Galliáról, nem ugyan mielőbb, hanem épen a kellő pillanatban: csakugyan ez volt az egyetlen mód ama háromféleképp bizonyos haláltól menekülhetni. Megszökni a Galliáról — de mikép? Procop hadnagy egy szóval kimondotta: léghajón. Abban a percében, mikor a Gallia légköre összefoly a földével, egy léghajóban ülve, a föld légkörébe sodortatni: ez a kalandos, épen nem veszélytelen, de egyedül lehetséges menekvés mód maradt fen számukra.

Nem veszélytelen: mert a Galliának földhez ütődése, s annál fogva egyszerre megállása pillanatában légkörének mozgási sebessége is hővé fog oldódni, s a léghajó (ha csuda nem történik) fellobban és elég mint egy szelvény papiros. Száz esélyből kilencvenkilenc itt is vesztőkre szól. De ha csak százezerből szólana

kor mind ki voltak szabva a szeletek, neki kezdetek a varrásnak, erős vékony spárgával, melyet az árbockötelekkel fejtettek ki, mik abból voltak összesodorba.

A munka egy egész hónapot vett igénybe. Ezalatt a Gallia ismét tetemesen közeledett a naphoz, s azzal együtt a földhöz is. Már a Mars pályáját szegte át utjában. A föld tányérra hatalmasan emelkedett a láthatáron, egyre nagyobbodva. A légmérséklet is fokozatosan emelkedett s nappalonta egészen tűrhetővé vált. A jég bomladozni, a hó olvadni kezdett. A levegő vízgőzzel telt meg s felhők képződtek. Most már szelekre, viharokra, légköri lecsapódásokra is lehetett számítani.

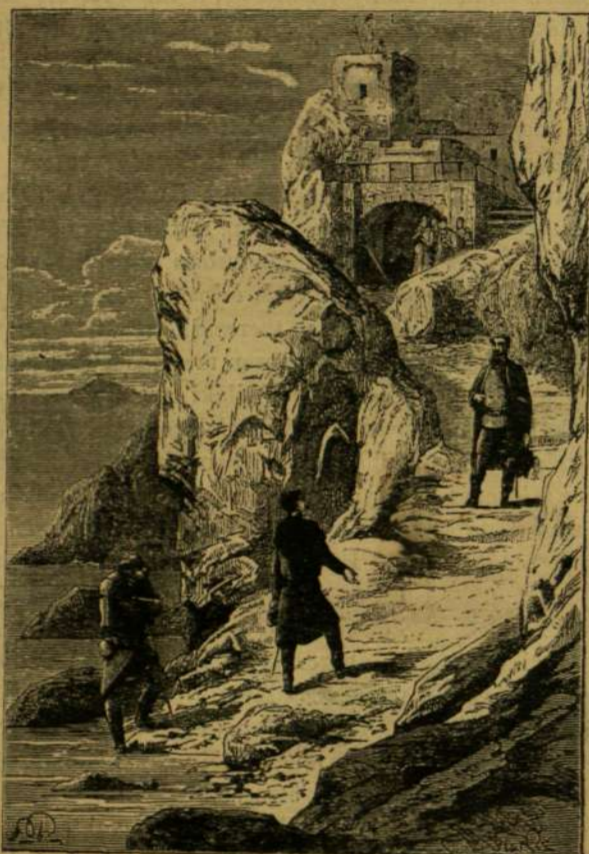
A mi előre látható volt, bekövetkezett. A jég olvadásával a két hajó, melyeket a jég oly magasra emelt volt fel, óriási robajjal omlott le a mélységbe, összezúzva. Hakabut Izsák óbagott a *Hanza* összeomlásával öt ért ropant kár fölött, s fenyegetőzött, hogy majd a földön kárpótlási pert indít Servadac ellen, mert ha nem kényszerítették volna, hogy e szük

maradt darabjának tengely körüli forgása az előbbinél kétszerese kisebb időre apadt le. Most már hat órából állt az egész nap, egyik nap felköltésétől a másikig: három nappali és három éji órából. A belőle kiszakadt másik darab pedig nem maradt a Gallia holdja, hanem a belső lökés erejénél fogva szemlélatomást távolodott tőle. Mi lesz sorsa? Elér-e a földre valaha? Ezt talán később megtudandják . . .

(Folyt. követc.)

Egyveleg.

Táncverseny. A gyalogverseny (távgyaloglás) Észak-Amerikában már igen közönségesnek találják s most a táncversenyt kezdik divatba hozni. Új-Yorkban közelebbről egy ügyes tanár, hihetleg táncztanár, hét álló óráig keringőzött egy folytatásban, a nélkül, hogy csak egyszer is megállt volna, tömérék táncosnót fűszerezve ki, kik közül egy sem bírta tovább a dícsőséget egy folytatásban 45 percnél. A tánczó egyszer-mászor frisitöket vett magához, de azalatt is folytonosan járta, míg ivott,

OLIFANT ÖRNAGY JÖTT ELEJÖKBE.

KOMOLY TÁRGYALÁS ALÁ VETTÉK A FONTOS KÉRDÉST.

SERVADAC HECTOR VÁNDORLÁSA.

egy esély javukra. azt is meg kellene kísérlelniök.

Miből s mikép készítsék a léggömböt? e kérdés nem sok gondolkodásra, annál kevesebb vitára adhatott alkalmat. A *Dobrynárol* leszedett és raktárra tett vitorlák vászna e czélra igen alkalmas volt: könnyű és erős spárga váson. Könény-léget (hydrogént) nem bírván oly mennyiségben előállítani, mely kelle elegendniök a legkezedtelegesebb, mongolier-féle léggömb szerkezettel, melyet egyszerűen, aláguyított tűz által higitott levegő emel a magasba. De mivel az egész léghajózásnak mindössze egy-pár órai időt kellend igénybe vennie; ennek a legegyszerűbb szerkezetű mongolier is megfelelőhetett.

Másnap az egész társaság neki ült a munkának. Szabdalták a vásznat hosszában, mérték ki az összehajlítandó szeleteket a Procop hadnagy felügyelete alatt, míg Ben-Zouf mindig horodotta az új meg új végeket a műhelybe. Az orosz matrözök gyakorolták az ilyen munkában, csakhamar betanították a spanyolokat is; a kis Nina is fáradszatlanul ügyeskedett. Mi-

előbb hozza hajóját, a Kunyó-sziget tágas kikötőjében nem érte volna semmi veszedelem. Servadac végre megsokalta s rákiáltott, hogy hallgasson el, különben vasra vereti; a mire aztán Izsák gazda el is hallgatott s morogva vonult barlangjába vissza.

Egy más esemény is következett be, mely azonban nem volt előre látható. December 15-kén éjjel borzasztó rázkódásra ébredtek, mely egy földrengésnél keményebb volt. Azt hitték végörájok jött el. A Gallia gyomrában a tűzőkádó úgy sustorgott, mintha minden ponton ki akarna törni.

Csak reggelre jöttek rá, mi történt. A Galliát a belső tűz, valamely magában rejlt s előtök ismeretlen okból, két, csaknem egyenlő darabra repesztette. Egyik darabon, a nagyobbikon, ők maradtak; a kisebbik Gibráltárt és Ceutát vitte magával, az angolokkal együtt. Palmyrin Rosette kétségbe volt esve, mert távcsöve a rázkódással a sziklafalhoz ütődött s összetört.

E katasztrófa következtében Gallia a meg-

s az első öt óra alatt két pohár hideg théat, két pohár pezsgőt, négy pohár ászoksort és igen sok jeges vizet ivott meg.

Főzés nap sugarakkal. Bombayban teljesen sikerült kísérletet tettek a nap sugarainak főzésre vagy sütésre használásával, s oly készüléket találtak föl, melynek segítségével a húszeleteket szabad levegőn épen oly gyorsan és jól meg lehet sütni, mint a tűznél. A készülék rézedényből áll, mely kívül feketére van festve és belül ezimel befuttatva. Az edény üvegburokkal van bevonva s ez az edény közt egy hüvelyknyi tér maradt mely forró léggel telik meg, minthogy az egész egy közönséges fonsorozott (ezüstözött) üveg táblából álló kúp alakú reflector (fényvisszaverő) fenekéhez van erősítve. Ha e készülék jól be van fedve, a meleget 3/4 óráig is megtartja.

Az „élez“ szó eredete. A győri Kovács-jubileum alkalmával fölmerült, hogy Czuczor Gergely a „vitz“ helyett az „élez“ szót ajánlotta, mit Kovács Pál a „Hazánk“ 1847. júl. 15-iki számában szívesen ajánlotta. Így is jött aztán forgalomba.

Uti táskából.

Jókai Mórtól.

II.*

A Leányka-kő.

A Tordáról Torozzkóra vivő útban az Aranyos folyam partján emelkedik egy természet-alkotta obeliszk; mint egy óriási kapu bálvány, keskeny utzorost engedve a meredek sziklafalal szemközt. Alakja olyan, mint egy délamerikai merészen felrakott teokallié. A sziklák repedéseiben gindár bozotok örökítették meg magukat; a növények között is megvan a nagyravagyás. Lenn a völgyben sokkal jobban megélhetnének.

Ezekről a bozótokról az a monda van feljegyezve, hogy a szomszéd Várfalva urasszonya, a szép Ibla (a kiről a Várhegy keleti oldalát ma is Ibla kertjének nevezik.) között rejtezték a tatárok üldözése elől, a sziklatorony tetején?

Igazi néphagyomány-e ez, vagy csak költött monda? azt nehéz megítélni. — Olaszországban megteszik azt, hogy szobrokat, korszókat elásnak a földbe romok közé, s aztán sok idő múlva, az idegen szemek látására megint felássák azokat s az azt hiszi, hogy igazi antikot kapott. Erdélyben a népmondákkal vagyunk így. Valami litteratus ember megír egy szép regét, azt kinyomtatják egy naptárban, a naptár elkallódik, de a vers megmarad a falusi olvasó emlékében s időjárával az idegen (magyarországi) regegyűjtő s nem néha maga az eredeti szerzője úgy találja azt meg, mint igazi antikot.

A Leányka-kő regéje fölött is sok vita volt már: a kételkedők lehetlennék állíták, hogy oda, arra a csomópóra valami emberi lény, maga erejével felmászhasson. Egy főur nagy előkészületekkel, állványok és lábtölgével messzire elragyogó nemzeti színű zászlót tüzetett fel a csomópó tetejére. A zászló bádorgul volt; örök idők szánva. A készített, mikor fennállt az emlék, bele karcolta tollkéssel e szavakat: „Ide nem jöhetett fel Ibla.“ Azzal elszedette a sziklaszárlól az állványokat, a mik úgy vették azt körül, mint a tornyot, mikor felteszik rá a keresztet.

De bizony nem sokára eltűnt a csomópó tetejéről a szép lobogó, le tudta azt onnan venni egy magányos ember minden állvány nélkül, s a kétkedő főurnak visszaküldték belőle azt a darabot, a mire a tagadásá volt felkarcolva, azt karcolva a tulsó oldalára: „de bizony feljöhettél!“ Egyébiránt arról sem állok jót, hogy ehhez az adomához is nem járult-e egy kis régészeti licentia poetica?

Az osztrák államvasut budapesti indóháza.

Igérletünket, melyet lapunk 43-ik számában tettünk, midőn Budapest egyik legdiszesebb és legnagyobb épületét, annak ünnepélyes megnyitása alkalmából ismertettük, — ma részben beváltjuk, közölve az osztrák államvasut-társaság új indóháza körüli homlokzatának rajzát. Egy nagyobb képet, az indóháznak Podmaniczky-utca felé eső hosszoldala rajzát, a mely fölül az indulás történik, s a hol a pénztársarnok, váró- és étterem, posta-helyiségek stb. vannak elhelyezve, — egyik legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

* Az I-ső a „V. U.“ 1877-ki 13-ik számában jelent meg.

Az összes épületeket említett számunkban már ismertettük, s így ez alkalommal csak az ott mondottak kiegészítésére szorítkozunk.

Mint már említettük, a jelen kép az indóház körüli homlokzatát tünteti fel. A baloldali pavillon képezi a vázát és a nagy körút sarkát, melyben az állomás főnökségének, valamint a társulat magyarországi képviselőségének irodái vannak elhelyezve. A jobboldali pavillon földszintje váróterem, emelete a pályafentartási és a vonatmozgósítási felügyelőségek számára van berendezve.

E 3-emeléses pavillonok mögött vannak, a nagy személycsarnok hosszában, jobbra és balra a többi helyiségek, s csak a vendéglő és a posta-épület állnak külön. A vendéglő épülete, mely szintén a nagykörútra esik, főtűt folyosóval van a jobboldali pavillonnal összekötve, melynek üvegteret kapuja vagy is bejárása képnük jobboldali szögletében szintén látható.

A tornyokkal ellátott két pavillon közti nagy csarnok gerinc-magassága 24 és egy fél méter, s az ormán levő korona, állványával együtt 4 és fél méter. A falazat háromszínű (fehér, vörös és fekete), uszatott és sajtot téglából van felrakva, melyek a Drasche-féle téglagyárban a a Rákoson kitűnő minőségben és szépségben állítottak elő.

Általában az egész kivitelre azt lehet mondani, hogy arra fővárosunk büszke lehet, mert ily modor és ily kiállításban az egész kontinensen alig létezik pályaudvar, a mint azt a külföldi szakkörök is elismerik. A csarnok földszékének fesztávja (42 méter) a világ összes pályaudvarai közül csak négy által van felülmulva; tehát azt is elmondhatjuk, hogy a vasszerkezet, mely itt alkalmaztatott, ritkítja párját; — de sajnálatos, hogy ennek előállítására egyetlen egy magyar, de még osztrák gyár sem vállalkozott, magának az osztrák államvasut-társulatnak nagyszerű vasgyárai sem Aninán és Resiczán; mi abban találja magyarázatát, hogy sem a magyar, sem az osztrák gyárak nincsenek ilyesekre úgy berendezve, hogy a külföldiekkel a versenyt kiállhassák.

Az összes munkák kivételére következő czégek pályáztak: a Schneider és társa részvénytársulat Croesautban, Franciaország legnagyobb vas- és gépgyára, — a Fives-Lille részvénytársulat Lilleben, mely az osztrák államvasut bécsi indóházát építte; — Eiffel és társa, társas cég Levallois-Perretben (Páris külhelye) és a wittkowitzi vasgyári részvénytársulat, mely a bécsi „Ferdinands-Nordbahn“ pályaudvar csarnokának volt a vállalkozója.

Ez utóbbi versenyző azonban ajánlatát visszavoná, mert belátta jóeleve, hogy az előbbi három külföldi czéggel versenyezni nem bír. Mind a három francia cég, *De Serres*, az osztrák államvasut-társulat kitűnő építészeti igazgatójának tervei alapján és azoknak használatát mellett új terveket készített, és ezek közül az *Eiffel és társa* czéggel elfogadva és így a kivétel is ezekre bízott.

E cég, melyet az osztrák-magyar monarchiában *Gyengő* László jeles mérnök hazánkba képvisel, különös elismerést érdemel azért is, hogy nem úgy jár el, mint más külföldi vállalkozók, kik mindent hazájukból hoztatnak és szerzesnek be, hanem minden munkát idevalókra bíz és mindent idevalóktól szállíttat, — kivéve a vasszerkezetek azon részét, melyre itteni gyárak nem vállalkozhatnak.

Nem lesz érdektelen felemlíteni, hogy e cég főnöke, *Eiffel* Gusztáv Franciaország egyik legkitűnőbb mérnöke, kire a párisi világkiállítási épület főrészenek kivitele is rá bízott. A budapesti indóház vasszerkezetét *Seyrig* Theophil francia mérnök, az Eiffel cég tagja, számításai és részlettervei után készülték.

A telephon.

Úton-útfélen halljuk most e nevet; vitatkoznak fölötté, fejtegetik s bonczolgatják; elítélik, majd ismét taglalgatják a gyakorlati hasznót, mely alkalmaztatásából várható, s sokan, a nélkül hogy látták volna, palézat törnek fölötté, nem nagy fontosságot tulajdonítanak neki s azt hiszik, hogy ha majd szűnt az újság ingere, nem foglalkozik vele többé senki. S lehet, hogy igazuk lesz. Hisz hány fontos találmány, ha nem bizonyult azonnal gyakorlatinak, ejtetett

el így, hogy később phoenix gyanánt új életre ébredjen; de a tudós, ki valamely eszmét felkarolt s azon csúgg, feláldozva nappalát, éjjelét, dolgozó asztala előtt ülve fírad, találmányát folyton tökéletesíteni igyekszik, míg végre sikert is arat. Részünkről hiszünk is, hogy amaz aránylag csekély nehézségek, melyek a telephon gyakorlati alkalmazásának még eddig útját állották, eloszlatatván, még a távirón is tul fog tenni egykor.

Bell A. Graham az első, ki a telephonnal gyakorlatilag kezdett foglalkozni. Amerika Massachusetts államának Salem nevű helységéből Bostonba költözve, az ottani egyetem tanárkodik, a „hang szervezőtérő“ tart felolvasásokat s csak 5 év óta foglalkozik a telephon tanulmányozásával. Alig három éve, hogy Boston és Cambridge között 3 kilométer hosszú vezeték tette az első kísérletet, s körülbelül két év előtt nyerte találmányára az első szabadalmat. Szerkezete segítségével több kísérlet után annyira vitte, hogy 230 kilométernyi távolságban, Boston és New-Hampshire-nek North-Conway nevű helysége között a telephonon át, nemesak az illető beszélő hangját, sőt hangja minden árnyalatát meg lehetett hallani s érteni, hanem éneket, zenehangszereket által jászott dalokat, sőt mi több, még a tetszésnyilatkozatokat s a nevetést is meg lehet különböztetni. A mellett, hogy telephonjának hatálya minden újabb kísérletnél fokozottan mutatkozott, egyszerűsége szerkezete is tökéletesebbé lett, a mennyiben az addig használt villany-telepek eltávolították s maga az emberi hang idézi elő a továbbításra szükséges villany-folyamot. Mikép történik ez, alább fogjuk bővebben megmagyarázni. Az első hírlapi távirat, mely a telephon segítségével továbbított, a Bostonban megjelenő „Globe“-nak küldetett be, s Bell tanárnak Salembe f. é. február 12-én a telephonról tartott egyik felolvasását tárgyazá.

Mielőtt áttérnénk már a telephon ismertetésére, annak könnyebb megérthetése végett nem tartom fölöslegesnek elmondani némelyeket a *hangnak*, melyet a telephon továbbít, mozgásáról, ugy szintén a *villanyosság*ról s a *delejről*, melyek e továbbítást eszközlik, s rajta leszek, hogy e rövid ismertetés lehet egyszerű és könnyen érthető legyen olyanokra nézve is, kik a természettudományokban nem bírnak is szakképzettséggel.

Mint az ember erkölcsi vagy lelki világában a rokon- és ellenszenv, melynek sokszor okát sem lehet adni, mint a szeretet és gyűlölet sokszor önkénytelen s mégis legyőzhetetlen érzései: a természeti tünemények sorában is vannak ily büvös erők, melyek a legkülönbözőbb módon nyilvánulnak.

Ilyenek a többi között a *delejjesség* és *villanyosság*, melyről a dán nagy természettudós, Oersted Keresztély mutatá ki, hogy a delej tulajdonképp a villanyosságnak más nyilvánulása.

Kiki tudja, hogy ha egy darab pecsétviaszt vagy gyantát pamut vagy selyemszövettel dörzsölünk, azon tulajdonságot veszti fel, hogy kisebb könnyű testeket, péld. papírszeleteket, fűresport stb. magához vonz; ha pedig ujunkkal közeledünk feléje, észrevehetjük, hogy főleg sötétben, egy kis szikra ugrik át ujjunkba s egyuttal, mintha túsúrást is éreznénk; ugyanily tulajdonságokkal bír még sok más tárgy is; péld. üveg, kén, borostyánkő, általában a gyantáneműek mind. E tüneményt okát *villanyosság*-nak s jelesen *dörzsvillanyosságnak* nevezzük. Vannak testek, melyek a felvett villanyoságot igen gyorsan közlik tovább, ezeket jó vezetőknek mondjuk; ilyenek a fémek első sorban, ugy szintén a szén, víz és vízgőz, általában sok folyadék, az állati test s a nedves föld. Rosz vezetők ellenben az üveg, selyem stb. Önként érthető, hogy bármely test, ha jó vezetővé jő érintkezésbe, villanyosságát könnyen elveszíti, míg a rosz vezetőktől környezett test azt megtartja; e rosz vezetők *elszigetelő* (izolátor), az általuk körülzárt test elszigeteltnek mondatik.

Hogy a villanyosság nemesak dörzsolés, hanem érintés által is támad, az a múlt század végének, az 1789-ik évek találmánya, de ilyenkor a villanyosság oly csekély, hogy csak a legerékenyebb készülékek által mutatható ki; ha azonban nedves vezetőt alkalmazunk, tetemesen fokozhatjuk azt; legegyszerűbb példa,

donásgot karácsonyi és újévi ajándékaul a költsézet kedvelőinek.

A Kistalud-társaságkiadványai és a Typographia. Lapunk egyik közelebbi számban dicsérrelt emlékeztünk a Kistalud-társaság legújabb kiadványainak nyomdai kiállításáról.

Közintézetek, egyletek.

A tudományos akadémia decz. 10-iki ülésén Gyulai Pál titkár legelőször is Fábian Gábor Halált jelentette be, s e gyászír hatása alatt folytak a rendes értekezések.

Az írói segélyegylet, melyet gr. Károlyi István és b. Eötvös József alapítottak meg, jelenleg 169,845 frt 43 krajny vagyonnal bír.

után, melyeket mint hegymászó tett. Európa e legnagyobb hegyével voltaképen csak a múlt században kezdtek foglalkozni.

A színész-kongresszus csaknem egy heti tanácskozás után ért véget. Utolsó fontos ügy az egyesület nyugdíj kérdése volt.

A londoni magyar egylet évi jelentését nyomtatásban kiadta. Az egylet vagyona június végén 1071 font sterlingből állott.

Egyház és iskola.

Iskolai alapítvány. Gr. Pálffy János, mint említve volt, 16,000 frtot ajándékozott a magyarországi ág. hitv. egyetemes egyház által Pozsonyban felállítandó theologiai intézet számára.

A hercegrámsági legújabb adományai. Simor borbork primás adott: a komáromi újonnan bevezetett apácák szükségleteire 180 frtot.

Jóteköny végrendelet. Néhai Soós István volt turkevei ügyvéd összes vagonya negyed részét, — tehát 8—10,000 frtot, — végrendeletileg a Turkeven felállítandó kisdődöva alapjára hagyta.

Mi ujság?

Lapunk t olvasói figyelmét felhívjuk a „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Újdonságok” 1878 évi előfizetési felhívására.

Plevna eleste alkalmából Budapestén f. hó 16-ára nagy négyülést terveznek, mely határozatilag mondja ki, hogy a háboru szerencsétlen fordulata következtében elérkezettnek látja az időt, hogy monarchianak cselekvőleg lépjen föl a béke helyreállítására.

tak, s dinom-dánom volt a koresmákban. Számosan távirati üdvözléseket is küldtek Nikoláj nagyhercegnek, sőt az egyetemi ifjuság egyenesen a czárt gratulálta meg.

Kovács Pál jubileuma decz. 8-án fényes irodalmi ünnepély volt Győrben, hová a fővárosból s a közel vidékről is érkeztek üdvözlő küldöttségek.

A legrégibb tájfékpipa. A párisi „Illustration” nemrégiben a tájfékpipákról szólva, azt írta, hogy Magyarországon készítettek tájfékből az első pipákat.

A háboru. Plevna megszűnt az orosz invázió gátja lenni; a czár hadserege uralkodik Bulgária nagy részében, s a Plevna alól felszabadult ssázerenyi haderő nyomul előre.

Halálozások. FABIÁN GÁBOR, a tudományos akadémia és Kistalud-társaság veterán tagja, meghalt 82 éves korában Aradon.

Szerkesztői mondanivaló. A világronszer élete. Elmefuttatás, még pedig ugyancsak alaplatan. Szerinte nem négy elem van (föld, víz, tűz, levegő); hisz ezeken rög túl van a tudomány.

utról, melynek czélja a magyarok őshazáját felkutatni, szerencsésen fog vszitatörni.

Házasság. Dr. Mudrony Soma országgyűlési képviselő e hó 10-kén tartotta esküvőjét Szigligeti Ferike kisasszonnyal.

„Porta orientalis.” A karancsebes-orsovai vasutvonal legnagyobb, ritka szerkezetű alagutja a rendkívüli kedvezőtlen körülmények dacára nem sokára egészen elkészül.

A „Kincsem” versenye. Blaskovich Ernő eddig leggyőzhetetlen „Kincsem” paripájának dicsősége fogadásra bírta Pulteney urat, kinek „Placidia” paripája szintén nevezetes előkelőség az angol gyepon.

A legrégibb tájfékpipa. A párisi „Illustration” nemrégiben a tájfékpipákról szólva, azt írta, hogy Magyarországon készítettek tájfékből az első pipákat.

Szarvas a főváros köti Dunában. Az egyik közelebbi udvari vadásztáznál az üzőbe vett szarvas Pest alá menekült, s a Viktoria-gátnál beugrott a Dunába.

A háboru. Plevna megszűnt az orosz invázió gátja lenni; a czár hadserege uralkodik Bulgária nagy részében, s a Plevna alól felszabadult ssázerenyi haderő nyomul előre.

Halálozások. FABIÁN GÁBOR, a tudományos akadémia és Kistalud-társaság veterán tagja, meghalt 82 éves korában Aradon.

Szerkesztői mondanivaló. A világronszer élete. Elmefuttatás, még pedig ugyancsak alaplatan. Szerinte nem négy elem van (föld, víz, tűz, levegő); hisz ezeken rög túl van a tudomány.

korábbi harcokból sebesülten fekvőket is. Élelmi szert már semmit sem lehetett találni Plevnában; a katonaság, a lakosság mind éhezett.

„Porta orientalis.” A karancsebes-orsovai vasutvonal legnagyobb, ritka szerkezetű alagutja a rendkívüli kedvezőtlen körülmények dacára nem sokára egészen elkészül.

A „Kincsem” versenye. Blaskovich Ernő eddig leggyőzhetetlen „Kincsem” paripájának dicsősége fogadásra bírta Pulteney urat, kinek „Placidia” paripája szintén nevezetes előkelőség az angol gyepon.

A legrégibb tájfékpipa. A párisi „Illustration” nemrégiben a tájfékpipákról szólva, azt írta, hogy Magyarországon készítettek tájfékből az első pipákat.

Szarvas a főváros köti Dunában. Az egyik közelebbi udvari vadásztáznál az üzőbe vett szarvas Pest alá menekült, s a Viktoria-gátnál beugrott a Dunába.

A háboru. Plevna megszűnt az orosz invázió gátja lenni; a czár hadserege uralkodik Bulgária nagy részében, s a Plevna alól felszabadult ssázerenyi haderő nyomul előre.

Halálozások. FABIÁN GÁBOR, a tudományos akadémia és Kistalud-társaság veterán tagja, meghalt 82 éves korában Aradon.

Szerkesztői mondanivaló. A világronszer élete. Elmefuttatás, még pedig ugyancsak alaplatan. Szerinte nem négy elem van (föld, víz, tűz, levegő); hisz ezeken rög túl van a tudomány.

Szerkesztői mondanivaló. A világronszer élete. Elmefuttatás, még pedig ugyancsak alaplatan. Szerinte nem négy elem van (föld, víz, tűz, levegő); hisz ezeken rög túl van a tudomány.

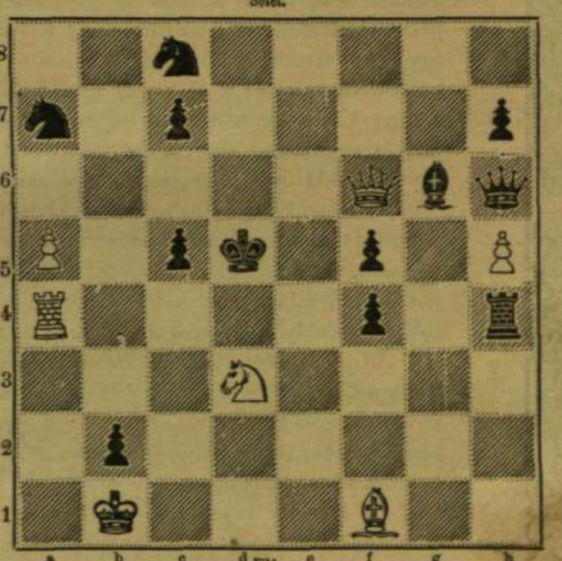
Iff. G. J. Ily név (mint a nemességéről mondja a francia példaszó) kötelez; s a közönségesül nagyobb várakozások vannak hozzá köve; minden hasonlatlansággal nem lehet előlérni.

T...D... Nem jobb mint Tihamer. Sajnáljuk, de nem mondhatunk semmi biztatót.

Ajka. K. J. A felvilágosítással nem vagyunk előbbre, mint az első közleményvel. Egyébiránt az állati magnejmzus oly vitás jelenség, melyet egyes felületes tapasztalókál megoldásra nem lehet.

SAKKJÁTÉK.

941-dik sz. f. Gérecz Károlytól (Sárospatakon).

Világos indul s az ötödik lépésre mattot mond.

A 936. számú feladvány megfejtése.

Table with columns: Világos, Sötét, and solutions for a 936 puzzle. Includes a list of numbers and letters like Bb6-c6, Bb4-d4, etc.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József, Gelsen: Glesinger Zsigmond. Sárospatakon: Gérecz Károly és Németh Péter.

HETI-NAPTÁR. Decz. hó.

Table with 4 columns: Nap, Katholikus és protestans, Görög orosz, Izraelita. Shows dates from Dec 16 to Dec 22 with corresponding religious observances.

Hold változása. Holdtölte 20-án 1 óra 7 perccel délután.

Tartalom: Olteanu János (arckép). — Eladó lányak. — Dalok. — Egy bűn története (két képpel). — Látogatás Bukarestben.

Felolvas szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 2. sz.)

ELŐFIZETÉSI FÖLHIVÁS

VASÁRNAPI UJSÁG

POLITIKAI UJDONSÁGOK

XXV. ÉVFOLYAM.

1878. évi folyamára.

XXV. ÉVFOLYAM.

A VASÁRNAPI UJSÁG az 1878-ik évvel xxv-ik évfolyamába lép. Egyes író, ki negyedszázad óta forgatja a tollat, önérettel tekinthet vissza működése ily nagy időszakára; tanár, ki ennyi idő alatt egész nemzedékeket lát felnőni keze alatt s kilépni a világ küzdőterére, hálás tanítványai körében ünnepet ül; férj és nő, kik körül huszonöt éves házasság után már felnőtt gyermekeik, talán unokáik csoportosulnak, ezüst lakodalmukat ünneplik ily napon. Szabad lesz talán nekünk is önérettel tekinteni vissza arra a becsülettel megfutott pályára, mely a *Vasárnapi Ujságot* már xxv., egy évvel fiatalabb társlapját a *Politikai Ujdonságokat* a xxiv. uj év küszöbére vezette; s örömmel hordozni körül tekintetünket azon a nagy közönségen, melyet e társlapok szellemi kötelekkel magokhoz és egymáshoz fűzvé, negyedszázados életük alatt úgyszólván egy családdá gyűjtöttek, s mintegy magoknak neveltek.

Hiszszük, hogy azon ezerek közül, kik a most enyészetbe merülő évben e lapok körül csoportosultak, jövőre sem fog hiányozni egy sem, sőt e szellemi kapocs által összetartott család még gyarapodni fog, mint gyarapodott eddig is, évről évre, az idő-viszonyok többé-kevésbé kedvező voltához képest, fokozatosan.

A *Vasárnapi Ujság* és *Politikai Ujdonságok* hosszú pályájokon híven s következetesen megmaradtak kitűzött irányuk mellett; de a következetességet nem a csökönőségben s merev mozdulatlanságban keresték, hanem az egy irányban, s a magasra tett cél felé való folytonos haladásban.

E hűséget magunkhoz, e következetességet irányunkban és eljárásunkban ma is úgy értjük, hogy lapjaink czélban és szellemben továbbra is a régiak maradnak; czéljuk a fölvilágosodás és józan haladás terjesztése úgy az ismeretekben és az ízlésben, mint a politikában és közéletben; szellemök szabadelvű, független, nemzeties.

A *Vasárnapi Ujság* általános ismeretterjesztő, valamint szépirodalmi tartalma mellett jövőre is lépést fog tartani a világ eseményeivel, s mindig a legérdekesebb tárgyakra, eseményekre és személyekre irányozza a közfigyelmet. E szempontból hazai és külföldi nevezetes emberek arcképeit élet- és jellemrajzokkal kíséri; a *háboru* eseményeiről folyvást érdekes rajzokat s leírásokat közöl; költeményeiben és elbeszéléseiben a szépirodalmi becs mellett az

erkölcsi tartalmat is keresi; s általában képeiben, képmagyarázataiban, történelmi, népmeszei, természettudományi és társadalmi czikkeiben állandóan igyekeznek megtartani az egyszerű természetesség és józanság, valóság és erkölcsi megbízhatóság azon fokát, mely e lapot 1854 óta állandó családi lappá tette oly sok magyar ház körében. A vidám hang, tréfa és eleveség nincs területéről kizárva, de a sikamlós kétértelműségekkel való kedveskedést másoknak engedjük. *Külső* tárczánk s apróbb tárczaserű közleményeink, valamint a *heti események közlése* szánt rovataink is ugyanezen szempont szerint vannak összeállítva, s az érdekesség mellett főként arra törekszünk, hogy ha röviden is, minden fontosabb mozzanatról biztos és más magyarázatra nem szoruló értesülést vegyenek olvasóink.

A *Politikai Ujdonságok* a jelen mozgalmas, sőt folyvást válságos időben, mikor legfőbb életkérdéseink kétféle is eldöntésre várnak, lajtántuli szomszédainkkal legfontosabb anyagi érdekeink fölött alkudozások folynak, míg az al-Dunánál hazánk, sőt a világrész kockájára vettetik el, kétségkívül elég anyagot lel a legérdekesebb közleményekre s nélkülözhetlen hírmondója és tájékoztatója maradhat széles körű olvasó közönségének. A heti hírek és események rovatán kívül fő sulyt fektet arra, hogy a hazai és külföldi közélet kérdéseit minél alaposabban, egyszerűbben és világosabban ismeresse s minden irányban független állásában bíráló szemmel és elfogulatlan ítéllettel nyújtson tájékoztatást a hazai és külföldi politika minden lényegesebb mozzanata körül. Heti szemléink és vezérczikkeink, országgyűlési és egyéb tanácskozásokról szóló tudósításaink, a hazai belügyekről adott hírfüzérünk, külföldi heti krónikánk, tárczaközleményeink, bel- és külföldi levelezéseink oly arányosan és gazdaságosan vannak berendezve, hogy ezek mellett a *Magyar Gazda* című rovatunkban a gazdaság köréből is tanulságos közleményeket adhatunk s a kereskedelmi és üzleti élet hullámzása körül is minden nevezetesebb mozzanatról értesíthetjük olvasóinkat.

Mind a két lapnak kiegészítőjeül szolgál a mult év óta önállóan megjelenő *Háboru-Krónika*, mely képekben és leírásokban elevenen s híven ismerteti a harc színterét, eseményeit és szereplőit. E közlöny rövid időn példátlan elterjedést nyert, bár csak a *Vasárnapi Ujság* és *Politikai Ujdonságok* s a *Képes Néplap* előfizetői rendelhetik meg aránytalan olcsó áron.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

egész évre (jan.—decz.) 12 frt — kr.
félévre (jan.—jun.) 6 — — —
évnegyedre (jan.—márcz.) 3 — — —
egész évre (jan.—decz.) 8 frt — kr.
félévre (jan.—jun.) 4 — — —
évnegyedre (jan.—márcz.) 2 — — —
egész évre (jan.—decz.) 6 frt — kr.
félévre (jan.—jun.) 3 — — —
évnegyedre (jan.—márcz.) 1 50 — —

A Háboru-Krónikával együtt: 14 frt — kr.
7 — — —
3 50 — — —
A Háboru-Krónikával együtt: 10 frt — kr.
5 — — —
2 50 — — —
A Háboru-Krónikával együtt: 8 frt — kr.
4 — — —
2 — — —

Egyes előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány által eszközölhetők, a melyre bérmentesítésül csak egy darab 5 krajczáros bélyeg szükséges. Tíz előfizetett példányra gyűjtőnknek egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Az előfizetések a *Vasárnapi Ujság* és *Politikai Ujdonságok* kiadó-hivatalába, Budapest, egyetem-utca 4. sz., küldendők. — Uj előfizetőink sziveskedjenek megrendelésüknél nevüket, lakhelyüket és az utolsó postát világosan olvashatólag kiírni. Régi előfizetőink legcélszerűbben járnak el, ha a czimszalagokból, melyek alatt lapjaikat kapják, egyet a postautalvány szélére fölragasztva beküldenek a kiadó-hivatalnak.

Budapest, 1877. december hóban.

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

NAGY MIKLÓS, szerkesztő.

A *Vasárnapi Ujság* és a *Politikai Ujdonságok* előfizetőinek külön mellékletül önálló füzetben adni fogjuk a keleti háboru folyamának rövidre vont történetét, mely alkalmas lesz tájékoztatóul szolgálni a háboru eseményeinek figyelemmel kísérésében, összefüggő egészbe sorozván azokat. A füzet címe lesz: *A keleti háboru története 1877 végéig*, s 3 ivre terjed, oly alakban, mint a *Háboru-Krónika*. — E füzet január elején lapjaink összes előfizetőinek díjtalanul fog szétküldetni.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre — 12 frt félévre — 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre — 8 frt félévre — 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre — 6 frt félévre — 3 *

51. szám. — 1877.

Budapest, deczember 23

XXIV. évfolyam.

A NAGYANYA KARÁCSONYA. — ARANY HAJAK, EZÜST HAJAK.